

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
ZEMĚDĚLSKÁ FAKULTA

Studijní program: N4106 Zemědělská specializace
Studijní obor: Pozemkové úpravy a převody nemovitostí
Katedra: Katedra krajinného managementu
Vedoucí katedry: doc. Ing. Pavel Ondr, CSc.

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Návrh revitalizace zeleně ve zvolené lokalitě

Vedoucí diplomové práce: Ing. Jana Moravcová, Ph.D.
Autor diplomové práce: Bc. Michal Marek

České Budějovice, 2017

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji diplomovou práci jsem vypracoval samostatně, pouze s použitím pramenů uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění, souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě (v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných Zemědělskou fakultou JU) elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 19.4.2017

.....

Michal Marek

Poděkování

Především bych velice rád poděkoval vedoucí této diplomové práce Ing. Janě Moravcové, Ph.D. za odborné rady, dohled a cenné připomínky.

Abstrakt

V této diplomové práci je řešena zámecká zahrada v Českém Krumlově. Je zmapován její současný stav a shrnut její historický vývoj. Zahradu založil Jan Kristián z Eggenbergu v 17. století. Zahrada během dalších let prošla zásadními změnami, které jsou patrné z přiložených plánů, a z původně barokní se stala převážně romantickou. Největší změnou je umístění otáčivého hlediště, které stojí na místě původních bohatých květinových záhonů, jenž byly pýchou zahrady. Velká část práce byla zaměřena na současný stav zahrady. Z něho a také z diskutovaných zahrad v Kroměříži a Lednici je patrné, že současný stav je velmi zanedbaný a vyžaduje regeneraci.

Klíčová slova: Zahrada, Český Krumlov, zeleň, Bellarie, vegetace, baroko

Abstract

In this diploma thesis is being solved a castle garden in Český Krumlov. It's current state and historical development is summarized. The garden was founded by Jan Kristián from Eggenberg in 17. century. The garden has gone through significant changes over the years. Those changes can be seen from attached plans. At first baroque garden become mostly romantic one. The biggest change is placement of revolving auditorium though. Before the auditorium was built, beautiful flower beds ware on this spot. Those beds ware the pride of the garden. Most of this work is focused on current state of the garden. From summarized current state and discussed gardens in Kroměříž and Lednice is obvious, that current state of the garden is very neglected and the garden needs regeneration.

Key words: garden, Český Krumlov, greenery, Bellarie, vegetation, baroque

Obsah

1. Úvod.....	10
2. Cíl práce.....	11
3. Literární rešerše	12
3.1. Zeleň.....	12
3.1.1. Formy zeleně.....	12
3.1.2. Typy zeleně	13
3.1.3. Funkce zeleně.....	16
3.1.4. Využitelnost zeleně	19
3.1.5. Příznivé vlastnosti zeleně.....	20
3.2. Krajinný ráz.....	21
3.3. Historické zakládání zahrad	23
4. Metodika	27
4.1. Materiál	27
4.1.1. Popis území	27
4.2. Metody.....	28
4.2.1. Vlastní šetření.....	28
4.2.2. Podklady.....	28
4.2.3. Dělení zahrady	28
5. Výsledky a diskuse	29
5.1. Současný stav zahrady.....	29
5.1.1. Poloha.....	29
5.1.2. Původní název	29
5.1.3. Popis objektu.....	29
5.1.4. Stavby zahrady	30
5.1.5. Části zahrady.....	35
5.1.6. Stav jednotlivých částí	42
5.1.7. Přírodní a lidské vlivy	43
5.2. Historický vývoj.....	47
5.2.1. Stav před založením	47
5.2.2. Založení zahrady	48
5.2.3. 18. století.....	50
5.2.4. 19. století.....	52

5.2.5. 20. století.....	53
6. Diskuse.....	55
6.1. Květná zahrada v Kroměříži.....	55
6.2. Zámecká zahrada v Lednici.....	56
7. Závěr	58
8. Přehled použité literatury a zdrojů.....	59
9. Přílohy.....	63

1. Úvod

V Českém Krumlově je kromě zámku chloubou a lákadlem pro návštěvníky především přilehlá zámecká zahrada. Zahrada byla kvůli svažitosti terénu zarovnána do tří teras, které se stupňují směrem od zámku. Má tvar protáhlého obdélníku. přibližně 750 metrů na délku a 150 metrů na šířku. Zahrada byla založena v barokním stylu v 17. století Janem Kristiánem z Eggenbergu společně s jeho ženou Marií Ernestinou ze Schwarzenbergu. Architektem při zakládání zahrady byl Jakub Antonín de Maggi, jenž spolupracoval s Petrem Spinettou.

V další etapě vývoje zahrady panoval Adam František ze Schwarzenbergu. Z této doby se zachoval plán, ze kterého je patrné, že zahrada byla rozdělena do čtvercových částí, které byly velmi bohatě zdobeny především květinovými záhony. Poté byla za knížete Josefa Adama ze Schwarzenbergu zahrada upravena ve stylu rokokovém. V této době byla zahrada na svém uměleckém vrcholu.

Na konci 18. století přišel úpadek zájmu z pohledu majitelů a došlo ke zjednodušování jednotlivých polí z důvodu náročnosti údržby. Tento dlouhý proces vedl ke změně stylu z rokokového ke klasicistnímu, přičemž prostor mezi letohrádkem Bellarie a rybníkem na konci zahrady přecházel až do romantické podoby.

Schwarzenbergové pozbyli majetkových práv na zámecký areál včetně zahrady v roce 1940. Stav zahrady se po druhé světové válce jen horšil, což bylo v roce 1958 doplněno o stavbu otáčivého hlediště v prostoru před letohrádkem Bellarie.

Letohrádek Bellarie je dominantou zahrady, což umožňuje především jeho poloha a také monumentálnost celé stavby. Ze zástupců vegetace dominují zahradě především krásné, vzrostlé solitérní buky lesní (*Fagus sylvatica*), duby letní (*Quercus robur*) a několik osamocených vysokých jehličnanů, jako například borovice vejmutovka (*Pinus strobus*), jedle kavkazská (*Abies nordmanniana*) a douglaska tisolistá (*Pseudotsuga menziesii*). Většinu zahrady svým množstvím výskytu ovládá lípa srdčitá (*Tilia cordata*).

Zahrada si stále v části zachovává barokní nádech, zatímco především poblíž rybníka má již lesní charakter. Je proto zajímavé porovnat zahradu s podobnými zahradami.

2. Cíl práce

Cílem této práce je přiblížení témat jako zeleň, krajinný ráz a historické zahrady. Dále se práce snaží o shrnutí současného stavu a historického vývoje českokrumlovské zámecké zahrady. Mimo to diskutuje stav českokrumlovské zahrady oproti vybraným zahradám v jiných lokalitách České republiky, které byly založeny v podobném uměleckém stylu.

3. Literární rešerše

3.1. Zeleň

Obecný, velmi široký i těžko zcela přesně vymežitelný pojem „zeleň“ chápou zástupci různých a často i vzájemně blízkých profesí velmi rozdílně. Pod tento pojem se zahrnuje jak zeleň původní (přirozená i chráněná), tak také zeleň člověkem záměrně vysazovaná. Patří sem například ojedinelé stromy, skupiny stromů a keřů, roztroušené remízky, aleje, souvislé i nesouvislé zatravněvané plochy, parky a zahrady, ale také i lesní a užitkové porosty (Kavka a Šindelářová, 1978).

Rozmanová a kol. (2013) tvrdí o plochách zeleně, že jejich prvky mohou být živé a neživé, což znamená přírodní či umělé. Mezi zeleň jako zástupce živých prvků řadí hlavně stromy, keře, trávničky a květiny (byliny). Živé prvky lze ještě rámcově třídit na přirozené nebo tvarované, z hlediska původu domácí či introdukované.

Bulíř a Škorpík (1987) definují zeleň jako živý biologický systém, který působí v každém prostředí přirozeně. Zeleň navíc nezávisle na člověku ovlivňuje mnoha účinky v různé intenzitě kvalitu okolního prostředí.

Ve městě je zeleň zastoupena ve formě parků, alejí, zahrad a všech dalších člověkem záměrně vytvářených a udržovaných útvarů, kde přírodní složka je hlavním utvářecím prvkem. V krajině se nazývají plochami zeleně ty její části, na kterých převládají travnaté plochy, stromová a keřová zeleň často ve spojitosti s vodními prvky nebo skalními partiemi. Do pojmu plochy zeleně obvykle nezahrnujeme plochy s kulturními plodinami, jako je orná půda, vinice, chmelnice nebo intenzivní sady, i když, zejména trvalé kultury, také plní funkci zeleně (Rozmanová a kol., 2013).

3.1.1. Formy zeleně

Už předchozí definice napověděla, že zeleň můžeme rozdělit v hrubých rysech (není zde žádné jasné rozhraní) na dvě základní skupiny, na zeleň sídelní (městskou, venkovskou) a zeleň krajinnou.

Zeleň sídelní není přirozená příroda, ale nejvýznamnější symbol přírody v umělém zastavěném území. Což znamená člověkem vytvořené urbánní prostředí. Jejím primárním účelem je zlepšovat životní prostředí sídel a poskytovat obyvatelům možnost rekreace. Obvykle bývá navržena krajinářským architektem, podle takto

vyjádřeného výtvarného záměru je založena nebo upravena, dopěstována a trvale udržována.

Zeleň krajinná, je naproti tomu často přirozeně vzniklá, v některých případech reliktní, která má převážně krajinnou a půdoochrannou funkci. Míra zásahů člověka je mnohem menší. Na počátku nebyl výtvarný záměr, ale přírodní zákony. Mohou to být zbytky původní krajiny postupně obklopené a pohlcené městem nebo město obklopující, případně zasahující hluboko do městského organismu.

Dále je třeba uvést dva pojmy, používané dále v souvislosti s krajinou. Dřeviny rostoucí mimo les vyskytující se v zákoně č. 114/1992 Sb. a rozptýlená zeleň.

Vyhláška č. 395/1992 Sb., definuje dřeviny rostoucí mimo les jako: „stromy či keře rostoucí jednotlivě nebo ve skupinách ve volné krajině i v sídelních útvarech na pozemcích mimo lesní půdní fond“ (Rozmanová a kol., 2013).

Rozptýlenou zeleň definuje Jebavý (2008) jako malé zelené plochy nebo skupinky soliterních dřevin, které nejsou součástí většího celku zeleně.

Rozptýlená zeleň slouží jako útulek hmyzu, savcům i ptactvu, kteří mohou být nápomocní v boji proti škůdcům na zemědělských plodinách. Je možné zde najít i velmi vzácné polní plevele a další byliny nebo dožívající jedinci krajových odrůd ovocných dřevin (Kavka a Šindelářová, 1978).

Rozptýlená zeleň jsou jednotlivé dřeviny nebo jejich skupiny rostoucí rozptýleně ve volné krajině. Nejsou ani lesem ani zemědělskou kulturou. Tento pojem představuje synonymum k pojmu dřeviny rostoucí mimo les (Rozmanová a kol., 2013).

3.1.2. Typy zeleně

Kavka a Šindelářová (1978) rozdělují zeleň podle výskytu zaměření a možností uplatnění takto:

- 1) Zeleň ve volné krajině
  - a) Lesy hospodářské

Velké lesní plochy slouží nejen k produkci dřevní hmoty, ale plní také ostatní důležité funkce. Mezi ně patří například i funkce vodohospodářská a funkce vhodného prostoru pro rekreaci obyvatelstva. Les plní mnoho mimoprodukčních funkcí, které jsou důležité z hlediska tvorby a ochrany životního prostředí, v normálních podmínkách pouze tím, že je.

b) Lesy rekreační

Rekreace ve volné přírodě napomáhá k obnově psychických i fyzických sil. Je to jedna z nejvhodnějších forem využití volného času. Lesy v oblasti zelených zón měst a sídlišť se stávají významnou součástí denního režimu života městského obyvatelstva. V některých případech přímo vstupují do měst a stávají se částí jejich vnitřní zeleně.

c) Parkové lesy

Parkový les je upravený úsek krajiny, jenž tvoří navzájem sladěné přirozené a umělé rekreační prvky. Významným znakem jsou travnaté plochy, lesní louky se samostatně stojícími vysokými stromy, jejichž podíl obvykle přesahuje plochu pokrytou jednotlivými stromy a jejich skupinami. Na rozdíl od parků je zde možná volná, aktivní rekreace a provozování sportů. Funkce těchto parků je mnohostranná.

2) Zeleň mimo lesní porosty

a) Vegetační doprovod komunikací

Z mnoha prací vyplývá, že zeleň vedoucí podél komunikací má mnoho pozitivních vlivů a rozhodně není příčinou dopravních nehod. Pokud jsou silnice vhodně začleněny do krajiny, pak jsou spolu s doprovodnou zelení důležitým výtvarným prvkem. Většinou se působivě uplatňují v krajinném obraze, především pokud jsou doprovázeny mohutnými alejemi (Mareček, 1977).

b) Zeleň u vodních toků

Pobřežní porosty zpevňují břehy, čímž zabraňují podmílání a erozi. Často fungují i jako přirozené větrolamy. Břehový porost je nedílnou součástí zpevnění toků a na rozdíl od doprovodného porostu neplní jen běžné funkce zeleně. Poloha toku, jeho velikost a úprava určují možnosti výsadby břehových porostů.

c) Polní lesíky, remízky

Jedním z vážných úkolů ochrany a tvorby krajiny je snaha o zachování těchto stromových a keřových porostů různé rozlohy v zemědělské krajině. Mimo poskytování vhodných podmínek pro ptactvo a drobnou zvěř, znamená existence těchto porostů i zvýšení druhové různorodosti oblasti (Kavka a Šindelářová, 1978).

3) Zeleň na vesnici, ozelenění zemědělských výrobních podniků

Rozloha zeleně zde není problémem, jde spíše o její kvalitu. Zeleň může ovlivňovat prostředí, i pokud jde o čistotu ovzduší a celkovou hygienu, hladinu hluku, snižování prašnosti, snižování obsahu choroboplodných zárodků, i při ochraně proti hmyzu (Mareček, 1966).

4) Ochranné lesní pásy - Větrolamy

Ochrana kultur lesními pásy má přímé i nepřímé důsledky v podstatném zvýšení výnosů. V zájmu estetického utváření krajiny je vhodné napojit ochranné pásy na linie toků nebo k cestní síti. Podle Dufkové (2007) je podstatou příznivých účinků větrolamů snížení rychlosti větru v určité vzdálenosti před a za větrolamem a snížení turbulence vzdušných mas v přízemních vrstvách. Šířka, druhová skladba dřevin a jejich propustnost vzdušného proudění udává účinnost větrolamu. Snížením rychlosti větru se zvyšuje vlhkost vzduchu i půdy, což zase zpětně brání jejímu odnosu. Vlhká půda je těžší než suchá a snáze odolává účinkům větru. Vlhkost přímo ovlivňuje erodovatelnost půdy působením kohezních sil mezi částicemi, nepřímo ovlivňuje tvorbu půdních agregátů, které snáze odolávají erozi. Podhrázská a Dufková (2005) doplňují, že pokud mají větrolamy plnit účinně půdoochrannou funkci, musí být vybudovány v systému sítě větrolamů. Správné rozmístění v terénu předpokládá znalost směru větru v období nejintenzivnější větrné expozice a maximální dosahované rychlosti. Umístění je také nutno přizpůsobit nejen nejčastěji se opakujícím směrům větru, ale i konfiguraci území a navázat na existující porosty.

5) Zeleň kolem průmyslových závodů

Zatímco Jebavý (2008) popisuje tuto zeleň jako veškerou zeleň uvnitř areálů průmyslových podniků, Kavka a Šindelářová (1978) tvrdí, že tuto zeleň můžeme rozdělit na zeleň vnější, která je obklopuje a izoluje závod, a na zeleň vnitřní, která se nachází uvnitř závodu. Hlavní účel této zeleně je zapojit průmyslové stavby do okolní krajiny. Jde také o zamezení pronikání hluku, prachu a plyných exhalátů do

obytného prostředí. Tato zeleň však může chránit závod i před škodlivými vnějšími vlivy. Jako příklad takových závodů může být mlékárna nebo konzervárna. Takové výsadby mají charakter veřejné zeleně, ovšem jejich využití je omezeno. Kompozičně pokračují tyto výsadby zeleně do krajiny stromořadím, vegetací kolem toků, komunikací a ostatními typy zeleně v krajině.

6) Zeleň v rekreačních oblastech

Vhodnou úpravou současných a založením nových výsadeb je možné zlepšit vzhled a obytnou hodnotu oblasti i jejího vzdálenějšího okolí. K novým výsadbám v rekreačních oblastech je ideální využít domácích druhů dřevin.

7) Sídlištní zeleň

Podle funkce a využívání zelených ploch rozlišujeme v sídlištích zeleň veřejnou a zeleň vyhrazenou. Rozdíl je v její přístupnosti.

3.1.3. Funkce zeleně

Zeleň je významným, ne-li nevyhnutelným přírodním a výtvarným prvkem lidských sídel, kde uplatňuje svoje funkce zejména ekologického, sociálního a z části i hospodářského charakteru. Působí na zlepšování klima, produkuje kyslík a jiné biologicky účinné látky, které mají hlavně fytoncidní a regenerativní význam. Absorbují škodlivé cizorodé látky z ovzduší, snižuje hladiny hluku, prašných a plynných imisí, ionizováním ovzduší pozitivně ovlivňuje jeho fyzikální stav, který je potom užitečný ve vztahu k lidskému organismu. Poskytuje prostor a vhodné podmínky na rekreaci a uzdravování lidí, kompozičně a esteticky dotváří město a působí na fyziologický a psychický stav člověka (Supuka, 1991).

Lidé po staletí využívají stromů jako útočiště, ochrany před horkem, zásobárny jedlých plodů. Dále jich využívají v potravinářství a lékařství. Získávají z nich dřevo, z kterého vyrábí nástroje, zbraně, hračky a staví domy, lodě i mosty. Stromy poskytují palivo, které se stalo pohonem civilizace (Hageneder, 2005).

Zachar (1986) tvrdí, že v podmínkách polnohospodářské krajiny se rozlišují tyto funkce zeleně:

- přírodní - vyjadřují vztah zeleně k přírodním složkám biosféry
- hospodářské - vyjadřují vztah lesní zeleně k jejímu hospodářskému využívání

- sociální - vyjadřují vztah lesa a zeleně ke zdraví člověka a k jeho kulturní úrovni

Podle Machovce (1980) můžeme rozdělit funkce zeleně s důrazem na sledované hledisko následovně:

- převážně ekologické
- převážně půdoochranné
- převážně architektonicko-urbanistické a esteticko-krajinotvorné
- převážně dopravní
- převážně vodochranné
- polyfunkční

Supuka (1991) roztřídil funkce zeleně takto:

Renaturalizační funkce:

Je významná zejména z hlediska posilování přírodních prvků v osídlené krajině. V přímém účinku jde o ochranu půdy před erozí, rozšíření a posilnění druhové skladby flóry a fauny. K ochraně vodních zdrojů napomáhá zeleň, stejně jako u vodní eroze, zejména zpomalováním odtoku povrchové vody z území a napomáháním vsakování. Dále také pomáhá k zpevnování břehů, potoků, řek, nádrží a rybníků (Rozmanová a kol., 2013).

Meliorační funkce:

Funkční zeleň a zejména její dřevinná složka transpirační činností způsobuje úpravu vlhkosti půdy a úpravu vlhkostních poměrů ovzduší. Svým prostorovým objemem a asimilační biomasou aktivně upravuje další prvky klimatu, jako je teplota, sluneční záření, proudění vzduchu. Kromě toho upravuje půdní poměry z hlediska zvyšování biotické aktivity půdy.

Asanační (ozdravná) funkce:

Různé druhy dřevin se velmi často používají jako biologický nástroj k asanaci nebo rekultivaci půd, znehodnocených lidskou činností (Kavka a Šindelářová, 1978). Tato funkce charakterizuje podíl zeleně na zlepšování hygienických poměrů ovzduší, a to produkcí kyslíku, produkcí nestálých látek, absorpcí a následnou detoxikací polutantů. Roční spotřebu kyslíku jedním člověkem by mohla teoreticky pokrýt plocha okolo 75m² funkční sídelní zeleně. Z hlediska očišťování ovzduší od

choroboplodných mikroorganismů, ale i z hlediska snižování obsahu cizorodých látek v ovzduší mají velký význam těkavé látky dřevin i bylin s fytoncidním a detoxikačním účinkem.

Izolační (ochranná) funkce:

Posuzuje se z hlediska ochrany před škodlivými látkami, hlukem, větrem, zářením a podobně. Tyto vlastnosti funkčních celků zeleně je možné využít při ozeleňování výrobních objektů a zařízení lokalizovaných v sídlech a v polnohospodářské krajině, jako i při tvorbě liniové zeleně v krajině.

Architektonicko-estetická funkce:

Hodnotí se využíváním zeleně na kompozičně-prostorové dotváření estetického, kulturního a zdravotně odpovídajícího obytného, výrobního a rekreačního prostředí urbanizované krajiny. V rámci této funkce zeleně se uplatňuje její účinek kompozičně-výtvarný, estetický, krycí, maskovací a podobně. Kavka a Šindelářová (1978) doplňují, že tato funkce zeleně je nenahraditelná. Její význam vidí hlavně v intravilánu. Za její nevýhodu pokládají její těžkou měřitelnost a tím pádem i nízkou ekonomickou zhodnotitelnost.

Sociální funkce:

Zahrnuje v sobě široký soubor vlivů a účinků na člověka a jeho společnost. Pomocí zeleně je možné vytvářet prostředí, které má odpovídající kulturně-výchovnou, poznávací a estetickou hodnotu. Zeleň tedy podmiňuje některé sociální jevy nebo pro ně vytváří příznivé předpoklady, což je v sídelních podmínkách velmi významné.

Psychologická funkce:

Estetický vliv lesních porostů i rozptýlené vysoké zeleně příznivě ovlivňuje psychiku a neurohumorální systém člověka (Kavka a Šindelářová, 1978). Vysvětluje se komplexním působením a účinným vlivem na psychiku člověka. Dominantním jevem je cítění zdravotně nezávadného, hygienického prostředí, vnímání jeho prostorové kompozice, výtvarně-umělecké hodnoty, barevnosti a celkové kulturnosti jeho vytvoření. Psychologické vlivy zeleně se nepřímo využívají i v rekreačním a léčebně-rehabilitačním procesu.

V každé skupině hodnocených funkcí zeleně se z hlediska výzkumu dosáhlo na řadu kvantitativních hodnot. Velké množství funkčních charakteristik zeleně a jevů zůstává docela neprobádaných, nebo se dosáhlo malých počtů exaktních důkazů. Některé efekty je možné kvantifikovat jednodušeji bez náročné měřicí techniky a zařízení. Sociální a psychologický efekt přímého dopadu zeleně se zatím nepodařilo dokázat, známé jsou práce deduktivního charakteru a hodnocení nepřímého účinku nebo doprovodného efektu na léčebný účinek prostředí, psychický stav člověka a kvalitu sociálního prostředí lidských sídel a využívané krajiny (Supuka, 1991).

3.1.4. Využitelnost zeleně

Zeleň snižuje teplotní extrémny, značně přispívá k zadržení zásob vody v krajině, zvyšuje vlhkost vzduchu a tím vším výrazně ovlivňuje mikroklima polní krajiny. Skupiny dřevin neposkytují jen protierozní ochranu, ale jsou využitelné i jako protiprachová a protihluková bariéra. Zeleň může mít i funkci orientační, produkční či estetickou. Prvky rozptýlené zeleně jsou často součástí územního systému ekologické stability (ÚSES), jehož cílem je propojit přírodní plochy sítí liniových a plošných útvarů takovým způsobem, aby mohl být obnoven kontakt mezi populacemi jednotlivých druhů na vzdálených lokalitách (Dubovská, 2011).

Pokud hovoříme o účinnosti zeleně v urbanizovaném prostoru v sídlech, nebo v konkrétních plošně-prostorových podmínkách, musí se hodnotit rozdílně, podle účelu použití a podle převažujících funkcí. V této souvislosti se rozlišuje funkční typ a funkční soubor zeleně.

Funkční typ:

Je to základní kompoziční jednotka zeleně, která má konkrétní dendrologickou skladbu, je definovaná plošně i prostorově a plní 1-3 základní požadované funkce, přičemž jedna z nich je prioritní, například kompozice zeleně pokrývající půdu plní funkci náhrady trávníku a ochrany půdy a současně plní funkci estetickou a biotickou. Vysoká zeleň obytného souboru má funkci úpravy mikroklima, souběžně plní funkci biologickou a estetickou, vytváří prostory na krátkodobou rekreaci. Funkčním typem může být i jednotlivý strom.

Funkční soubor:

Je kompoziční složkou zeleně, která má rámcovou dendrologickou skladbu a věcnou prostorově-plošnou charakteristiku. Plní více funkcí, z kterých 1-3 jsou dominantní a další jsou doplňkové, například zezeň průmyslového závodu, zezeň historického parku, zezeň školního objektu.

Každý funkční typ nebo funkční soubor má mít kvalitativní funkční účinnost, která závisí na struktuře a kvalitě funkčního typu a souboru.

Funkční účinnost zeleně:

Vyjadřuje míru zkvalitnění sledovaného jevu, eliminaci stresového faktoru, zlepšení prvků životního prostředí a podobně. Funkční účinností se nejčastěji hodnotí funkční typ, to je specifická kompoziční jednotka, která má jednoznačné funkční postavení. Funkční účinnost může být i kvantitativním ohodnocením dílčích funkcí funkčního souboru.

Funkční efektivita:

Je průměrným souhrnným vyjádřením funkční účinnosti zeleně. Funkční efektivitou je možné vyjádřit kvalitativní stránku funkčního typu (pokud plní více funkcí), ale zejména funkčního souboru. Funkční efektivitou je možné zhodnotit ucelené polyfunkční objekty a soubory zeleně (Supuka, 1991).

3.1.5. Příznivé vlastnosti zeleně

Zezeň má různé příznivé biologické účinky na okolní prostředí:

Vliv na tepelný režim:

Rostliny působí jako ochlazující činitel, protože spotřebují mnoho tepelné energie svými listy. Výrazně se zde uplatňuje transpirace. Velký přínos mají rostliny také tvorbou stínu. I stromy s poměrně řídkou korunou mohou zachytit 60 až 80% slunečního záření.

Vliv na vlhkost ovzduší:

Rostliny pozitivně ovlivňují vlhkost ovzduší zejména vypařováním vody. Po vodních plochách jsou rostliny druhým největším zdrojem vzdušné vlhkosti.

Vliv na jakost vzduchu:

Rostliny neustále doplňují množství kyslíku do ovzduší a tím mají nenahraditelný význam. Projevuje se to zvláště u rozlehlých ploch zeleně. Zeleň zároveň kromě absorbování oxidu uhličitého zbavuje vzduch různých škodlivých látek (Kavka a Šindelářová, 1978). Mezi tyto přírodní i antropologické škodlivé látky se řadí sloučeniny síry, uhlíku, dusíku, halogenů, radioaktivní látky a další kapalné a tuhé částice (Braniš a Pivnička, 1994).

Vliv na snižování prašnosti:

Zejména listové čepele rostlin zachycují významné množství prachu a nečistot. Tuto schopnost mají nejen stromy a keře, ale i trávníky. Ovšem strom má oproti trávníku mnohonásobně vyšší schopnost zachycení prachu při stejné výměře. Zvýšený obsah pryskyřice v jehlicích se příznivě projevuje na místech s největší prašností.

Vliv na vzdušné proudění:

Zeleň může vzdušné proudění nejen zmírnit, ale do určité míry je i sama vytváří. Zabraňuje či zmírňuje tím větrné erozi, jak bylo rozvedeno ve funkcích zeleně.

Vliv na snižování hlučnosti:

Hluk pohlcuje hlavně stromová zeleň, zároveň se i na velmi hlučných místech lépe snáší hluk v přítomnosti zeleně.

Vliv na snížení radioaktivity:

Prokazatelně se uplatňuje filtrační účinek stromů a keřů. Při atomových testech se ukázalo, že na vrchní straně listu je mnohem vyšší radioaktivita než na spodní (Kavka a Šindelářová, 1978).

3.2. Krajinný ráz

Pojem krajinný ráz je stejně tak těžce uchopitelný, jako pojem krajina. Má mnoho definic, které se různí nejen podáním, ale zejména úhlem pohledu na jeho problematiku. Odborníci se u tohoto pojmu shodují v tom, že krajinný ráz je součástí každé krajiny. To znamená, že sem spadají i například poničené oblasti povrchovou

těžbou (Sklenička, 2003). Míchal (1997) to doplňuje tvrzením, že sice každá krajina má svůj ráz, ale na každá už vyžaduje stejnou míru ochrany.

Jako hodnoty krajinného rázu, které je třeba chránit, si většina představí jako kopce, louky, lesy, údolí, řeky, atd. neboli přírodu bez staveb nebo s velmi souladným vztahem zástavby a krajinného rámce. Je to krajina, která je pro nás harmonická a uklidňující (Löw a Míchal, 2003).

Krajinný ráz je významnou souhrnnou hodnotou naší krajiny. O tom jak krajina současně vypadá, jak bude vypadat v budoucnu, a o jejím vývoji rozhodují převážně lidé. Současný krajinný ráz je výsledkem životů našich předků. Je zapotřebí myslet na návaznost a na dochovanou rázovitost naší krajiny. Další důležitou věcí při vyvíjení krajiny je její trvalá udržitelnost. Na pečlivě vybraných částech našeho území by měl být dochovaný krajinný ráz, zvláště přísně chráněn a naopak v území, kde krajinný neodpovídá trvale udržitelnému způsobu života, by měl být s nejvyšší obezřetností a opatrností změněn. (Löw a Míchal, 2003).

Krajinný ráz v českém zákoně byl definován již v roce 1920. Zákon přídělový (47/1920 Sb.) ho definoval jako „při sdělávání plánu přihlížej pozemkový úřad k tomu, aby přidělem nebyly rušeny krásy přírodní a ráz krajinný“ (Sklenička, 2003).

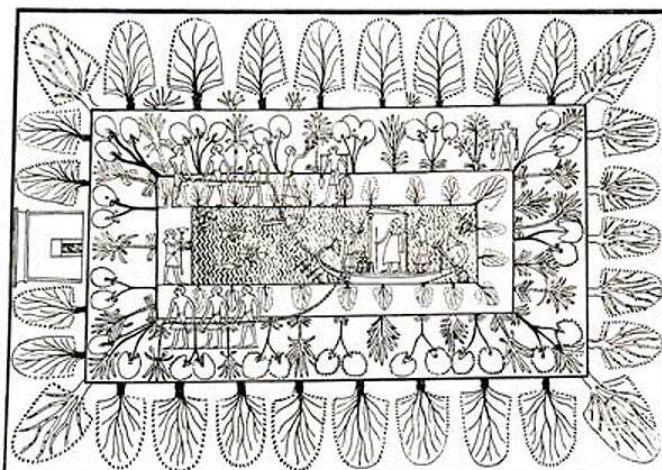
V dnešní době je pojem krajinný ráz zákonem rovněž přesně vymezen (Vorel a Krupka, 2011). Konkrétně v zákoně o ochraně přírody a krajiny (114/1992 sb.) upravuje, že krajinný ráz, kterým je zejména přírodní, kulturní a historická charakteristika určitého místa či oblasti, je chráněn před činností snižující jeho estetickou a přírodní hodnotu. Zásahy do krajinného rázu, zejména umístování a povolování staveb, mohou být prováděny pouze s ohledem na zachování významných krajinných prvků, zvláště chráněných území, kulturních dominant krajiny, harmonické měřítko a vztahy v krajině. Dále upravuje, kdo a jak může povolit umístování a povolování staveb, které by krajinný ráz mohly ohrozit, stejně tak uvádí další možnosti ochrany krajinného rázu a to zřízením přírodního parku a omezením využití takového území. Zákon také pamatuje na to, kde se krajinný ráz neposuzuje. Jde o zastavěné území a zastavitelné plochy, kde je plošné a prostorové uspořádání stanovené územním nebo regulačním plánem a zároveň jsou již dohodnuty podmínky ochrany krajinného rázu s příslušným orgánem ochrany přírody.

3.3. Historické zakládání zahrad

Okrasné zahrady a parky s výrazným prostorovým členěním provázejí jednotlivé vývojové etapy civilizace, protože potřeba okrasné zahrady se rozvíjí současně s hospodářskými možnostmi a v závislosti na obecných uměleckých proudech. Na území České a Slovenské republiky bylo založeno a uchovalo se mnoho krásných a ve světovém měřítku významných parků a zahrad. Navíc tvoří v současné době velmi specifickou a prakticky nezastupitelnou část zeleně (Kavka a Šindelářová, 1978).

Egypt

Souběžné uplatnění hospodářských a obytných funkcí bylo pro tyto zahrady typické. V návaznosti na dům zde pěstovali vinnou révu i ovocné stromy. Ozdobou byly bazény s vodními ptáky a rostlinami. Stavěny byly zahradní odpočinkové pavilony (Otruba, 2008).

Obr. č. 1 Egyptská zahrada (Zdroj: <http://retrofantasy.missyeh.nl/blog/tag/history-of-gardening/>)

Starověk

Starověk se svými visutými zahradami, oázami, pomerančovými, olivovými či posvátnými háji oslavoval vždy vodu, stín, slunce a plodnost. V zahradách nacházeli panovníci v žáru poledního slunce stín protkaný hlasem životadárné tekutiny - vody, díky které se v zahradách mohly pěstovat nejen krásné, ale i užitečné rostliny. S postupným rozvojem nových společenských uspořádání vznikají především ve starém Řecku a Římě zahrady a parky přístupné širším vrstvám obyvatel. Sadovnický byla upravována veřejná prostranství, ulice, pohřebiště, okolí škol a okolí chrámů (Mareček, 1992). Otruba (2008) píše, že zahrady císařského

Říma navazují a rozvíjí zahradní kulturu řeckou. Zahrada se zde stává nedílnou součástí obydlí, vil, prostých domů i společenských a kulturních staveb. Významná jsou patia, s krytými portiky, atria s impluviem jakožto středobodu domů, s bohatou uměleckou výzdobou, jak o tom svědčí objevené doklady z Pompejí, Herculanea a Stabií. Ty byly zachovány pod sopečným popelem díky výbuchu sopky Vesuv. Významné byly zahrady u "rekreačních" vil na předměstích, ve volné krajině, jaké měli například Plinius nebo Cicero. Ideální stanoviště pro budování zahrad poskytovaly římské pahorky, které čněly nad nehostinnými bažinatými nížinami. Byly jimi zahrady římského konzula Luculla na Monte Pincio, utvářené podle orientálních vzorů, zahrady Sallustiovy, císařovny Livie na Palatinu či Mecenatovy. Císař Hadrian měl v dnešním Tivoli soubor zahrad, kulturních a společenských zařízení, které mohou i nyní sloužit za vzor, jak budovat naučné a rekreační zahrady a parky. Zahrady, obehnané zpravidla vysokou zdí, zahrnovaly též "divokou" část, volnou přírodu či krajinu, často doplňovanou zvěří.

Středověk

Středověké zahrady odpovídaly svým celkovým pojetím novým názorovým proudům, jejichž základem bylo rozšíření křesťanství. Což přináší nejen nový životní styl, ale i názor na estetiku vůbec. Příroda a realita života jsou nahrazeny dokazováním existence duchovní reality. Zahrada přestává být architektonickou kompozicí. Prostorové uspořádání těchto zahrad je dáno především praktickými hospodářskými hledisky.

Renesance

V umění se přechází od náboženství k humanistické kultuře, filozofii a vědě. Italské zahrady navazující na antiku byly vzorem pro celou Evropu. V tomto období se odklání od obtížně dostupných hradů a přiklání se k zámkům, které poskytují vhodné podmínky pro realizaci zahrad a parků. Dochází ke zvětšení ploch měšťanských zahrad, díky čemuž již nejsou záležitostí jen panských a šlechtických sídel. Zahrada se stává prostředím pro reprezentaci, přijímání hostů i prostorem k radovánkám. Je zde kladen důraz na výtvarnou souvislost budovy a jejího zahradního prostředí. Je uplatňován rytmus, k jehož vytvoření se využívaly například zahradní cesty, geometrická členitost ploch, zahradní terasy a schodiště, lodžie, sochy, vodní nádrže, podřízenost použití rostlinného materiálu a podobně. Charakteristickými

znaky těchto zahrad bylo pravidelné geometrické, často až jednotvárné architektonické členění a sestava čtverců a obdélníků. Tyto plochy jsou vyplňovány trávničky, záhony, ornamenty tvořenými kamennou drtí, stříhanými plůtky nebo tvarovaným labyrintem (Mareček, 1992). Obvod zahrady je jednoznačně vymezen nejčastěji vysokou zdí. Zahrada má ideálně jak funkci hospodářskou, tak i oddechovou. Hlavním rysem takovéto zahrady je oddělení jednotlivých funkčních částí a zároveň jejich architektonická vázanost uvnitř zdí. Organizace zahrady je provedena pomocí sítě pravoúhlých cest. Květinová část se nachází v rovné části zahrady, co nejbližší domu. Voda je nejčastěji vedena z horní nádrže skrz různá vodní díla, jako například kašny a fontány, do dolní části zahrady (Dobalová, 2009).

Baroko

Nový typ zahrady je zde především k reprezentaci, zdůraznění stavovského sebevědomí, bohatství a moci. Velký důraz je kladen na osovost, která je vyjádřena pomocí zámecké budovy nebo jinými stavbami a celkovým vyváženým uspořádáním hmot, zejména zeleně podél vymezené osy. Barokní zahrady přinesly princip pronikání zahrad mimo vlastní ohraničený rámec do krajiny. Komplexnost barokní zahradní kompozice spočívá v širší použití různých estetických principů - využití průhledů, vodních ploch, architektonických doplňků, sochařské výzdoby a celé řady aplikovaných estetických pravidel a zákonitostí. Barokní zahrady v Evropě měly dvě podoby. První byla italská barokní zahrada, komponovaná na svazích zejména formou systému teras, opěrných zdí, schodišť, doplněná galeriemi, kolonádami, lodžii, vodními bazény a podobně. Druhá byla barokní zahrada plošného typu. Tento typ vznikl v rovinném terénu pod vlivem francouzských zahrad. Takovýto park byl tvořen systémem monumentálních přírodních prostorů, vymezených stříhanými stěnami bosketů, grandiózními partery, hvězdovitými alejemi a rozsáhlými zrcadly vodních ploch s bohatými fontánami.

Konec 18. století

Na rozdíl od barokních pravidelných tvarů zde dochází k návratu k volné přírodě. V Anglii se přeměňuje orná půda na travní porosty a vzniká tak krásná, hospodářsky využívaná parková krajina. Díky poznání Číny se projevuje subjektivní vyjádření duševních stavů, což znamená vyjádření výrazně symbolického významu. Smyslem těchto zahrad bylo působit na rozpoložení diváka a dosáhnout jednoty mezi

povahou znázorňované krajiny - kompozice a pocity umělce či diváka. U čínských zahrad jsou známy tři typy zahradních krajin - krajina líbezná, krajina hrůzná a krajina čarovná.

Secese

Pro secesi byla typická plynulá často složitě utvářená křivka. Svým zvlněním vytvářela na ploše pohyb, podobně jako asymetrie. Typickým secesním zahradně architektonickým rysem byly formální zahrady s výraznou stylizací přírody, jejichž tvary byly rozmanitě geometrizovány. Lineárnost byla uplatňována zejména vedením cest, tvarováním záhonů a travnatých ploch. Plošné působnosti bylo dosahováno velkými trávnickými plochami, nízkými, kobercovými květinovými záhony, prostorově nerušenými vodními hladinami a potlačováním veškerých vertikálních prvků. Charakteristickým rysem pak bylo používání lehkého bílého nábytku a pergol. V secesní zahradě se dosahovalo asymetrie rozmístěním základních prvků v zahradním prostoru - stavby, stromy. Dosažení asymetrie pomáhala také barevná dynamika a podobně (Mareček, 1992).

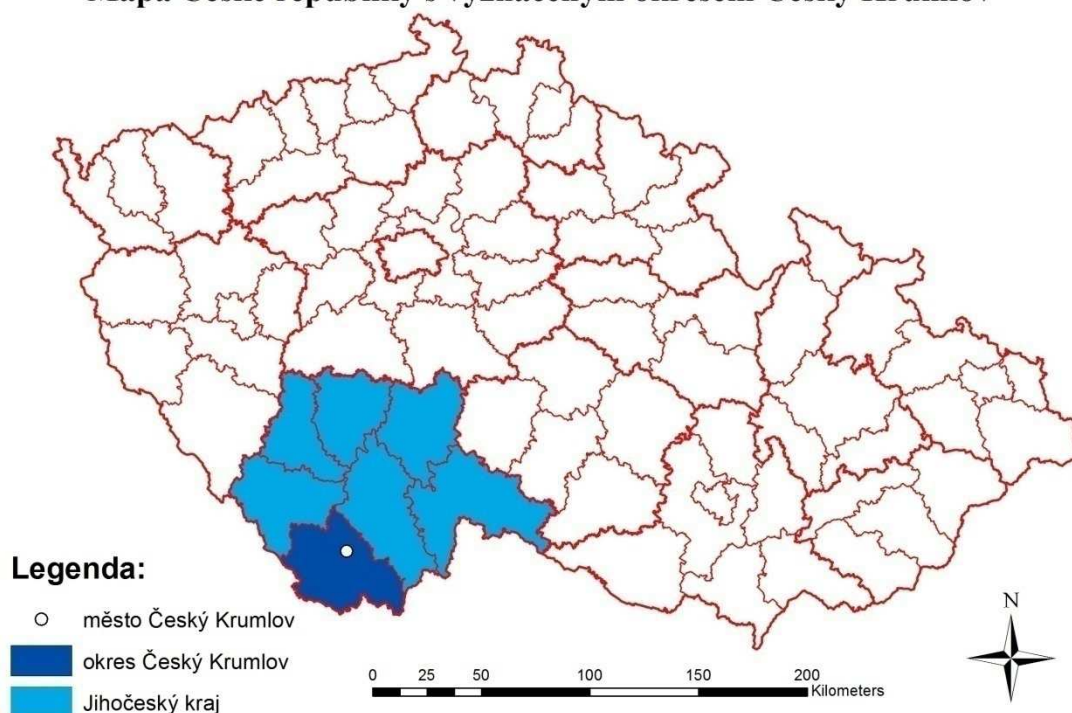
4. Metodika

4.1. Materiál

4.1.1. Popis území

Zahrada, kterou jsem zvolil, se nachází v okrese Český Krumlov, jenž se nachází v Jihočeském kraji viz. příložená mapa. Je to nejnižnější okres v České republice. Nejteplejší okrsek v krumlovském okrese se rozkládá na území pahorkatin okolo Blanského lesa a Českého Krumlova. Jeho charakteristikou je normálně dlouhé až kratší, mírné až mírně chladné, suché až mírně suché léto, mírné jaro a podzim, normální až mírně chladná, suchá zima s krátkodobější sněhovou pokrývkou. Průměrná roční teplota se zde pohybuje okolo 7,5°C. Nejteplejším měsícem je červenec a nejchladnějším leden (www.ckrumlov.cz, 2017). Město Český Krumlov se nachází na souřadnicích 48°48'39.56" severní šířky a 14°18'54.75" východní délky. Městu se dostalo roku 1963 statutu městské památkové rezervace, v roce 1989 byl areál zámku prohlášen za národní kulturní památku a v roce 1992 byl celý historický komplex zapsán do Seznamu památek světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO.

Mapa České republiky s vyznačeným okresem Český Krumlov

Obr. č. 2 Mapa České republiky, vyznačeny Jihočeský kraj, okres Český Krumlov a město Český Krumlov (zdroj: Autor práce)

4.2. Metody

4.2.1. Vlastní šetření

Terénní průzkum byl poprvé proveden 10.9.2016. K orientaci v zahradě a zakreslování současného stavu bylo využito mapových podkladů z geoportal.cuzk.cz. V tento den byly poznávány veškerá zákoutí zahrady. Jednotlivé stromy byly nafoceny a určovány. Celá zahrada byla kompletně projita, kvůli detailnímu seznámení se s jednotlivými částmi. Byl také popsán aktuální stav zahrady.

Druhé šetření proběhlo 24.9.2016. Při tomto šetření byly zaměřeny stromy a keře, které se nepodařilo poznat při minulém šetření. I při tomto šetření byly pořizovány fotografie stromů a budov a procházena celá zahrada. Byly zakreslovány chybějící údaje.

4.2.2. Podklady

Podklady použité k vypracování literární rešerše byly získány z odborné literatury, především z knih. Využito bylo také internetových zdrojů, zejména stránek města Český Krumlov. Ke zpracování praktické části této práce bylo využito zvláště knižních zdrojů a v neposlední řadě bylo využito materiálů poskytnutých kastelánem zámku Český Krumlov.

Podklady pro vyhotovování mapových výstupů, které se objevují v této práci, byly získány z internetové služby geoportal.cuzk.cz. Mapové výstupy pak byly vytvořeny za pomoci programu ArcGIS 10.1. K mapám byl přiřazen souřadnicový systém S-JTSK.

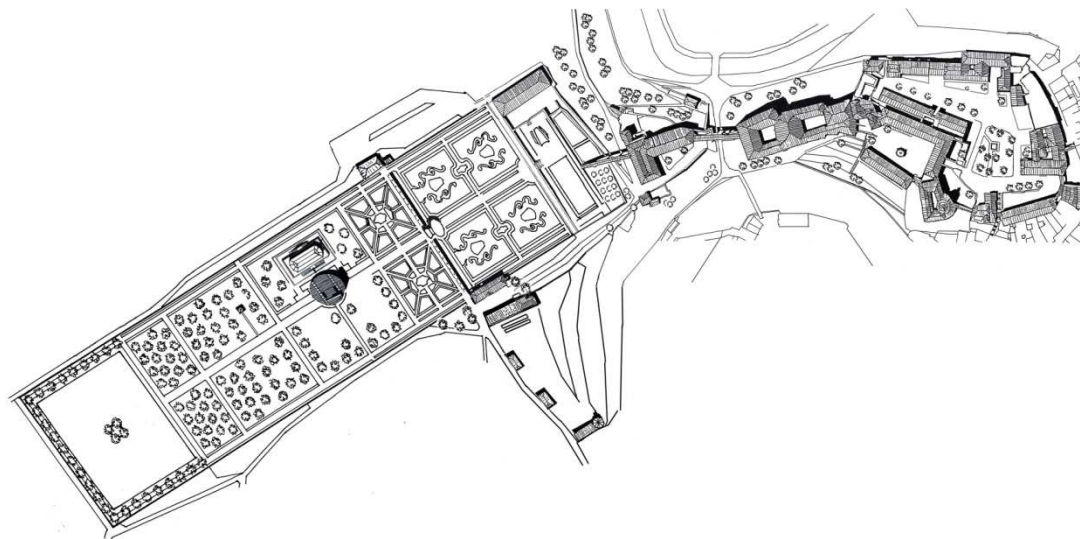
4.2.3. Dělení zahrady

Zahrada se dělí na jednotlivé terasy. V různých literárních dílech je možné se setkat s různými názvy. Pro potřeby práce bylo použito vlastní dělení na šest částí, které jsou kromě částí šest dále děleny na A a B. V práci jsou však použity i slovní názvy, proto je zde vše vysvětleno. První terasa, nejbližší zámku, je prostor jízdárny, v práci označena jako část 1. Dále je zahrada rozdělena na dolní a horní parter, což jsou další dvě terasy. Dolní parter tvoří část 2, horní parter pak části 3,4,5 a 6.

5. Výsledky a diskuse

5.1. Současný stav zahrady

5.1.1. Poloha

Obr. č. 3 Celkový stav zahrady a zámku (zdroj: archiv zámku Český Krumlov)

Zámecká zahrada v Českém Krumlově byla založena v 17. století v barokním stylu. Je umístěna na V. nádvoří zámku, které je na kopci západně od historické části centra města Český Krumlov. Olšan (2010) napsal, že zahrada se rozkládá na plošině vysoko nad údolím Vltavy a na svahu klesajícím ve směru západ - východ. Z jihovýchodní strany je zahrada vymezena ulicí K Zámecké zahradě a dále místní komunikací ke Kvítkovu Dvoru. Na severozápadě na zahradu navazuje výšina Ptačí hrádek.

5.1.2. Původní název

Nejstarší název zahrady, který známe, je Nová zahrada (něm. v originále Neuer Garten). Dále byly používány názvy Nová knížecí zahrada, francouzský název Jardin du Prince de Schwarzenberg, německé označení bez známého českého překladu Lust - und Ziergarten a Dvorní zahrada, což je německy Hofgarten.

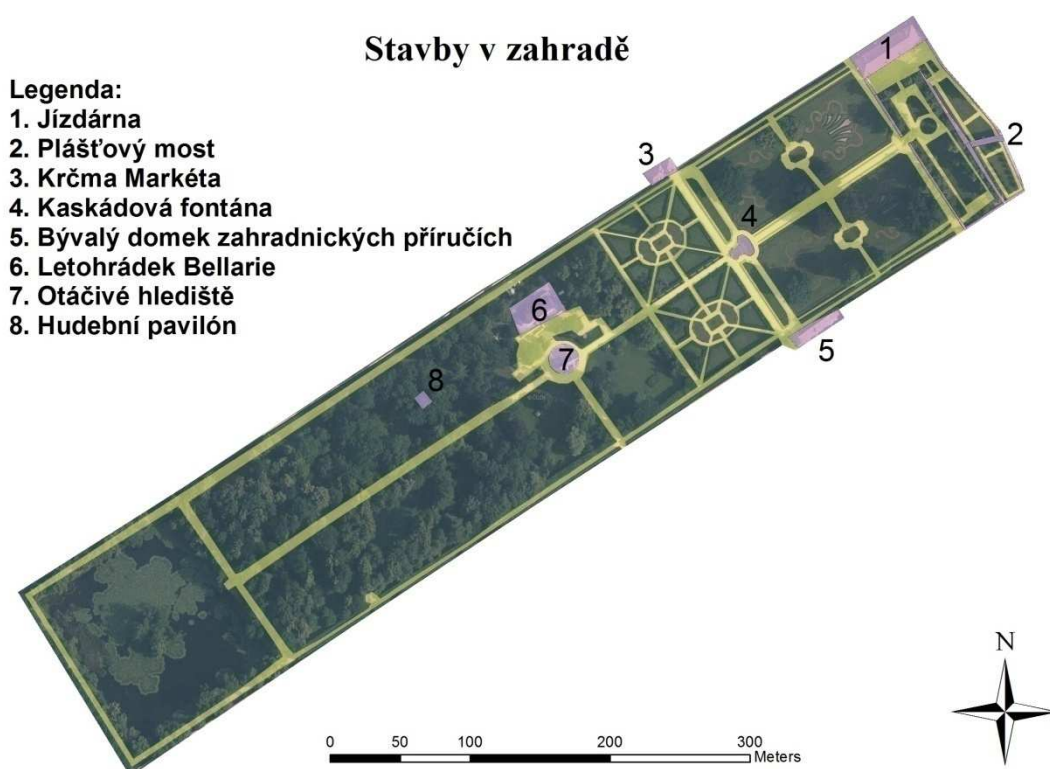
5.1.3. Popis objektu

Zámecká zahrada se rozkládá na pozemku s tvarem protáhlého obdélníka o rozměrech zhruba 150 na 750 metrů. Zahrada má celkovou výměru 10,875 hektaru. Hloubková osa zahrady je orientována ve směru severovýchod - jihozápad. Zámecká

zahrada má celé své území obeháno ohradní zdí. (www.ckrumlov.cz, 2017). Nadmořská výška zahrady je v nejnižším bodě 517 metrů nad mořem a v nejvyšším bodě 552 metrů. Dnešní stav je výsledkem zahradní úpravy z let 1967 až 1982 podle projektu Ivo Hofmana (Olšan, 2010).

5.1.4. Stavby zahrady

Na přiložené mapě jsou vidět stavby, které buď leží přímo v zahradě, nebo k ní těsně přiléhají.

Obr. č. 4 Stavby v zahradě (zdroj: Autor práce)

Cesty:

Žlutě jsou na mapě vyznačeny veškeré cesty. Můžeme vidět, že cesty vedou podél středem celé zahrady, čímž ji rozdělují na dvě poloviny. Dále vedou podél obvodových zdí, které ovšem na většině místech nelze vidět, jelikož jsou zde cesty lemovány vysokým živým plotem, který je tvořen habry obecnými. Uvnitř zahrady jsou pak podél cest povětšinou nízké živé ploty tisu červeného.

Obr. č. 5 Cesta lemovaná habrovým (*Carpinus betulus*) živým plotem (zdroj: Autor práce)

Zámecká jízdárna:

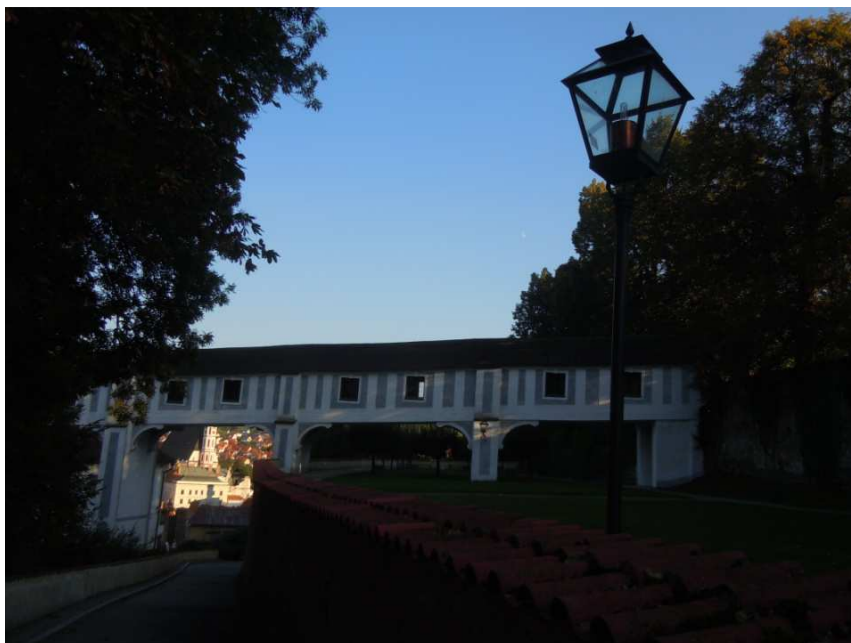
Prostá bloková stavba s mansardovou střechou navazuje na severní nároží zahrady. Zámecká jízdárna není spojena se zámeckou zahradou přímo, protože leží dosti hluboko pod její úrovní. Nad úroveň balustrády vystupuje pouze střecha, krytá pálenou krytinou a mohutný komín se štukatérsky zdobenou hlavou. Svým dlouhým nízkým průčelím se jízdárna otvírá směrem k přilehlé terase bývalé letní jízdárny, na níž navazuje i funkčně - zámecká jízdárna. Sloužila k výcviku v jízdě na koni v době, kdy to nepříznivé počasí neumožňovalo v této části zámecké zahrady.

Obr. č. 6 Jízdárna (zdroj: www.ckrumov.cz)

Plášťový most:

Most "na plášti" nebo také Plášťový most překlenuje hradní příkop na západní straně Horního hradu, kde bývalo opevnění zvané Plášť. Z toho je odvozován název mostu. Stavba mostu stojí na kamenných pilířích s oblouky.

Obr. č. 7 Plášťový most (zdroj: Autor práce)

Krčma Markéta:

Původně nazývaný "dům hlídače zámecké zahrady v Českém Krumlově", dnes jen krčma Markéta - přiléhá z vnější strany k severozápadní ohradní zdi zámecké zahrady v místě, kde tzv. horní zahrady přechází do níže položeného tzv. dolního parteru (části 2a,b). Stavení v sobě zahrnuje i objekt brány, která tvoří protiváhu hlavní vstupní bráně v jihovýchodní ohradní zdi zahrady.

Obr. č. 8 Krčma Markéta (zdroj: www.ckrumov.cz)

Kaskádová fontána:

Je situována na svahu, který tvoří rozhraní tzv. horní zahrady (části 3 až 6) a dolního parteru (část 2). Kaskádová fontána se sochami vodních božstev, balustrádou, vázami a alegoriemi čtyř ročních období korunuje čelo horní zahrady.

Obr. č. 9 Kaskádová fontána (zdroj: Autor práce)

Bývalý domek zahradnických příručích:

Stavba se nachází v ulici K Zámecké zahradě, v sousedství současného hlavního vstupu do zámecké zahrady. Zděný přízemní objekt je přistavěn k ohradní zdi zámecké zahrady. Na severozápadní straně původního domku se nachází novodobá zděná kůlna se sedlovou střechou. Vnitřní prostory stavení jsou přístupné několika samostatnými vstupy, do jihozápadní štítové zdi jsou osazena dřevěná vrata. Dlouhá sedlová střecha je kryta bobrovkami, štíty jsou půlvalbové. Na jižní straně je velký vikýř s deštěným dveřním křídlem, původně se tudy do půdních prostorů dopravovalo seno. Fasáda je hladká, okenní a dveřní otvory jsou rámovány malovanou šambránou.

Letohrádek Bellarie:

Letohrádek Bellarie je situován v části 4a, kde jej z obou stran obklopují skupinky stromů. Protáhlá osmiboká stavba s otevřenou galerií v patře završuje dvojitou zahradní terasu. Střecha letohrádku je mansardová, jejíž krytinou je šindel. Střecha je také zdobena dvěma měděnými vázami a dvojicí vikýřů s oválnými okenními otvory. Podnož letohrádku, horní obdélníková terasa, je přístupná dvěma dvouramennými schodišti. Zatímco plastické články mají barvu bílou, tak barva ostatních ploch je holubičí šed' (www.ckrumlov.cz, 2017).

Obr. č. 10 Letohrádek Bellarie a otáčivé hlediště (zdroj: www.ckrumov.cz)

Otáčivé hlediště:

Otáčivé hlediště se nachází uprostřed celé zahrady na pomezí částí 4a a 4b, tedy v horním parteru. Hlediště v zahradě funguje již od roku 1958. Současná stavba hlediště byla uvedena do provozu v roce 1994. Hlediště kulatého tvaru má kapacitu 644 diváků a průměr 21,3 metru.

Obr. č. 11 Hudební pavilón (zdroj: Autor práce)

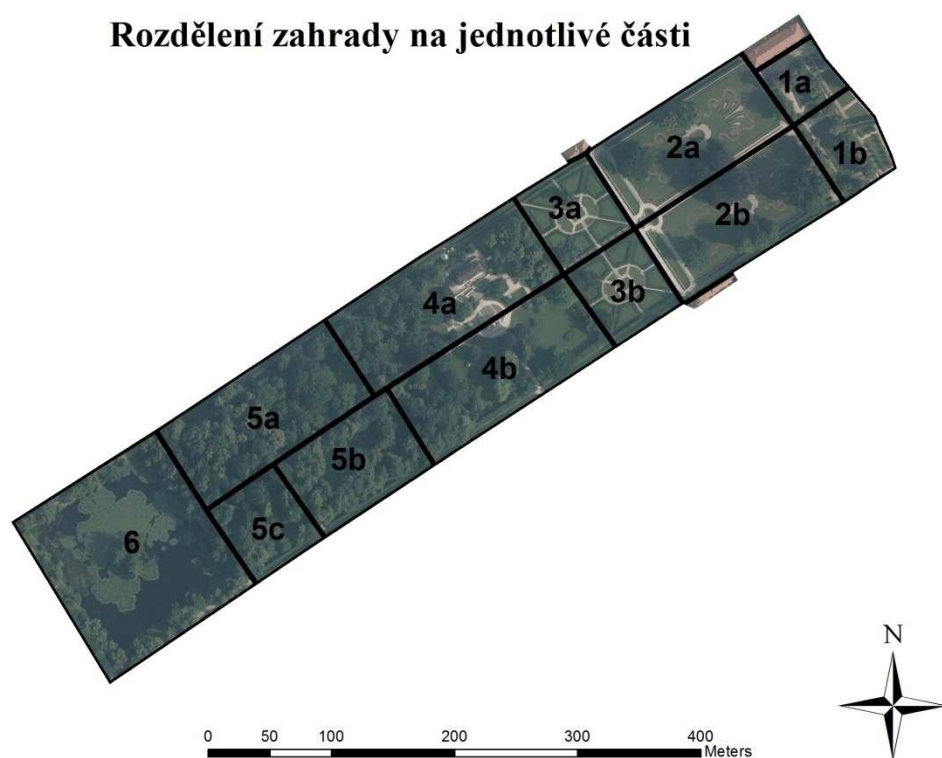

Hudební pavilón:

Tento drobný altán byl vybudován v roce 1752. Dřevěná konstrukce stavby je posazena na zvýšené podezdívce čtvercového půdorysu. Vlastní altán je přístupný dřevěným schodištěm ze strany od hlavní cesty.

5.1.5. Části zahrady

Zahradu jsem si dovolil rozdělit do jednotlivých částí. Soupis veškerých stromů ke každé části je přiložen v tabulce č. 1, která se nachází na konci práce v přílohách. Vegetaci si je možno prohlédnout v mapě (Obr. č. 36), která je rovněž přiložena v přílohách.

Obr. č. 12 Rozdělení zahrady na jednotlivé části (zdroj: Autor práce)

Část 1a, 1b

Toto je k zámku nejbližší položená část zahrady. Zde se nachází terasa letní jízdárny. Jedná se o obdélníkový prostor, který je lemován vzrostlými lípami. Rostou zde lípy srdčité (*Tilia cordata*) v kombinaci s lípami velkolistými (*Tilia platyphyllos*). Po zdech se místy táhne břechťan. V minulosti se tento prostor využíval jako cvičiště v jízdě na koni. V části 1b je spojovací chodba, která vede ze zahrady do samotného zámku.

Obr. č. 13 Květinové obrazce v části 2 (zdroj: Autor práce)

Část 2a, 2b

Tyto dvě části se jinak nazývají terasou dolního parteru zahrady. Obě tyto části jsou odděleny od vnějšího okolí zahrady obvodní zdí. Tak jako je celá zahrada až na části 1a,1b a 6 rozdělena na dvě stejné poloviny, tak i zde můžeme vidět mezi těmito částmi rozdělení cestou. Tato cesta je lemována tisem červeným (*Taxus baccata*), který je zastřížen do tvaru nízkého živého plotu. Cesta také prochází středem obou částí 2a a 2b.

Obr. č. 14 Květinové obrazce v části 2, v pozadí lze vidět vzrostlé buky lesní (*Fagus sylvatica*) (zdroj: Autor práce)

Tyto části mají společný prvek ve svém středu, cesta zde přechází do tvaru jakéhosi dvojitého šestiúhelníku. Ten je uprostřed vyplněn travnatým porostem. Obě části mají také vysázeny květiny do okrasných vzorů. Také ve stromové skladbě mají tyto části něco společného. Uprostřed čtverce, který tyto dvě obdélníkové části společně tvoří, stojí dominanty dolního parteru, čtyři vzrostlé buky lesní (*Fagus*

sylvatica), dva v části 2a a stejně tak na druhé straně rozdělující cesty dva v části v 2b. Dále jsou zde souměrně rozmístěny dva duby letní (*Quercus robur*), po jednom na každé straně poblíž fontány.

Obr. č. 15 Dominantní buky lesní (*Fagus sylvatica*) uprostřed dolního parteru (část 2) (zdroj: Autor práce)

Rozdílné mají ovšem tyto části další rozmístění jednotlivých stromů. Přibližně uprostřed části 2a poblíž obvodní zdi roste skupinka ve složení lip srdčitých (*Tilia cordata*) a javorů mléčů (*Acer platanoides*). V části 2b poblíž části 1b se nachází skupina stromů, která je tvořena dubem letním (*Quercus robur*), několika javory mléči (*Acer platanoides*) a lipami srdčitými (*Tilia cordata*). Uprostřed části v blízkosti obvodní zdi nalezneme několik javorů mléčů (*Acer platanoides*) společně s javorem klenem (*Acer pseudoplatanus*). Hranici sousedství části 2 s částí 3 tvoří kaskádová fontána společně s terasou. V tomto místě je terasa z důvodu zarovnění zahrady, část dvě je tedy položena níž než část tři. Na této terase jsou umístěny v teplých měsících cykasy japonské (*Cycas revoluta*).

Obr. č. 16 Pohled shora na část 3 (zdroj: Archiv zámku Český Krumlov)

Obr. č. 17 Borovice vejmutovka (*Pinus strobus*) dominující části 3 (zdroj: Autor práce)

Část 3a, 3b

V třetí části zahrady nalezneme dva shodné čtverce. Čtverce jsou od sebe opět odděleny cestou. Čtverce jsou shodně upraveny. Ve středu čtverce je kruh tvořen cestou. Do tohoto kruhu se diagonálně sbíhají cesty z každého rohu čtverce a zároveň kolmo z každé poloviny strany čtverce. Uvnitř kruhu je malý čtverec, kam se sbíhají cesty z kruhu. Vnitřek kruhu je mimo cest tvořen travními porosty, samozřejmě krátce zastřiženými, tak jako všude jinde v zahradě. Velký čtverec až po kruh má cesty lemovány tisem červeným (*Taxus baccata*), který je ponechán do výšky přibližně 1,5 metru. V části 3a roste samostatně borovice vejmutovka (*Pinus strobus*), o kousek dál poblíž sebe douglaska tisolistá (*Pseudotsuga menziesii*) a převislý jasan ztepilý (*Fraxinus excelsior pendula*). V části 3b rostou dvě lísky turecké (*Corylus colurna*). Všechny stromy v části 3 se nacházejí mimo středové kruhy.

Obr. č. 18 Tis červený (*Taxus baccata*) tvořící živý plot v části 3 (zdroj: Autor práce)

Část 4

Část 4 od části 3 odděluje opět cesta. Rozdílná věc je, že v části 4 tuto cestu nelemuje tis červený (*Taxus baccata*) jako v části 3, ale lípy srdčité (*Tilia cordata*), které jsou částečně upravené do podoby velmi vysokého živého plotu.

Část 4a

Této části dominuje budova letohrádku Bellarie a otáčivé hlediště. Mezi částí 3a a budovou letohrádku Bellarie najdeme hlouček lip srdčitých (*Tilia cordata*), směrem ke středové cestě před nimi pak rostou neupravené tisy červené (*Taxus baccata*) a mezi porostem lip srdčitých (*Tilia cordata*) a budovou letohrádku Bellarie roste velmi vysoká jedle kavkazská (*Abies nordmanniana*). Mezi letohrádkem Bellarie a hledištěm pak kromě páru lip srdčitých (*Tilia cordata*) a tisů červených (*Taxus baccata*) nalezneme vzrostlý jilm horský (*Ulmus glabra*). Napravo od letohrádku Bellarie směrem k zadní části zahrady nebo také části 5 můžeme najít převažující lípy srdčité (*Tilia cordata*) a duby letní (*Quercus robur*) doplněné o další druhy stromů, jako například javor klen (*Acer pseudoplatanus*), lípa velkolistá (*Tilia platyphyllos*), habr obecný (*Carpinus betulus*), líska obecná (*Corylus avellana*), buk lesní (*Fagus sylvatica*), jasan ztepilý (*Fraxinus excelsior*) nebo modřín opadavý (*Larix decidua*). Mezi stromy se zde schovává Hudební pavilón.

Část 4b

Protější část k části 4a slouží především pro potřeby venkovního divadla. Naproti letohrádku Bellarie ho dělí cesta od hlediště k ohradní zdi. Napravo od této cesty směrem k zámku je množství různých druhů keřů doplněných o několik vzrostlých stromů jako například lípa srdčitá (*Tilia cordata*), buk lesní (*Fagus sylvatica*), lísky obecné (*Corylus avellana*), javory mléče (*Acer platanoides*), javory

kleny (*Acer pseudoplatanus*), dub letní (*Quercus robur*). Z těch vzácnějších je tu dub uherský (*Quercus frainetto*), javor klen leopoldii (*Acer pseudoplatanus leopoldii*) nebo dřezovec trojtrnný (*Gleditsia triacanthos*). Nalevo od této cesty směrem k rybníčku v části 6 rostou hlavně stromy jako jsou lísky obecné (*Corylus avellana*), buky lesní (*Fagus sylvatica*), duby letní (*Quercus robur*), lípy srdčité (*Tilia cordata*), habry obecné (*Carpinus betulus*), ale najdeme i zde nějaký ten keř.

Obr. č. 19 Jedle kavkazská (*Abies nordmanniana*) poblíž letohrádku Bellarie (zdroj: Autor práce)

Část 5

Zde již z větší části převládá volnější romantická zahradní úprava místy až lesního charakteru bez jakýchkoliv záměrných zahradnických úprav.

Část 5a

V této části najdeme lípy srdčité (*Tilia cordata*), duby letní (*Quercus robur*) a buky lesní (*Fagus sylvatica*). Ojedinělé výjimky tvoří borovice limba (*Pinus cembra*), borovice jeffreyova (*Pinus jeffreyi*), zeravy západní (*Thuja occidentalis*) a jírovce maďaly (*Aesculus hippocastanum*).

Část 5b

Situace je zde velmi podobná té z 5a. Opět dominují lípy srdčité (*Tilia cordata*), duby letní (*Quercus robur*) a buky lesní (*Fagus sylvatica*). Najdeme zde ale také borovice lesní (*Pinus sylvestris*) a limbu (*Pinus cembra*) nebo modřín opadavý (*Larix decidua*).

Část 5c

Na rozdíl od předchozích dvou částí zde nenacházíme duby letní (*Quercus robur*), jinak je situace podobná. Většinový podíl lip srdčitých (*Tilia cordata*) a buků lesních (*Fagus sylvatica*) doplňují habr obecný (*Carpinus betulus*), borovice lesní (*Pinus sylvestris*) a javory mléče (*Acer platanoides*).

Část 6

V této poslední části je nejnápadnější čtvercový rybníček s malým ostrůvkem uprostřed. Kolem rybníčku vede cesta, která je lemována původním stromořadím lip srdčitých (*Tilia cordata*), mezi kterými rostou duby letní (*Quercus robur*). Výjimkami narušujícími zde pravidelnost jsou vrba jíva (*Salix caprea*) a keř růže šípkové (*Rosa canina*). Velkou část povrchu rybníčku pokrývá porost leknínu. Na ostrůvku rostou lípy srdčité (*Tilia cordata*) a mezi nimi uprostřed osamocena borovice lesní (*Pinus sylvestris*).

Obr. č. 20 Rybník v části 6 s ostrůvkem (zdroj: Autor práce)

5.1.6. Stav jednotlivých částí

Část 1

Štěpnice má poměrně poškozené konstrukce terasových zdí. Na některých místech zde byly nevhodně provedeny opravy zdí betonovými tvárnicemi. Dále jsou zde nedostatky v odvodnění a drenážích. Chtělo by to trochu pozměnit a doplnit vegetaci.

Budova Jízdárny má poškozené fasády včetně komínů a kamenosochařské výzdoby. Celkově má zchátralý stav a dlažba v okolí také dožívají zádlažby. Střecha je v dobrém stavu.

Obr. č. 21 Nedostatečná péče - přirozená degradace konstrukcí a materiálů (zdroj: Archiv zámku Český Krumlov)

Část 2

Jsou zde poškozené ohradní zdi, nedostatečné odvodnění a drenáže, rozrušené cesty. Osmiboké bazény mají rozpadlé konstrukce i obkladové desky. Lemování komunikací a záhonů je ve špatném stavu. U vegetace je zde především potřeba opravit habrové živé ploty, protože tu znemožňují obnovu kočárových cest.

Část 3

Je zde poškozená parapetní zeď s omítanými balustrádami a plastickou výzdobou. Dále jsou opět poškozeny ohradní zdi včetně korun. Stejně jako na ostatních místech zde byly zaznamenány nedostatky odvodnění a drenáží, rozrušený povrch cestních sítí. Opět je tu habrový živý plot špatně vysazen. Jsou rozpadlé středové motivy tisových bosketů.

Část 4

Letohrádek Bellarie má rozpadlé a zdevastované kočárové rampy, silně poškozené zdivo terasy, poškozené exteriérové schodiště se zkorodovaným a poničeným zábradlím, zdevastované bezprostřední okolí sezónním divadelním provozem, poškozené zděné konstrukce spodní části objektu. Také fasáda by uvítala obnovu.

Před letohrádkem Bellarie stojí otáčivé hlediště, které brání návratu k původní vegetaci v tomto prostoru. Ohradní zdi jsou poškozeny. Je zde nedostatečné odvodnění a drenáže, rozrušené cesty. Opět je tu habrový živý plot špatně vysazen z výše zmíněných důvodů.

Část 5,6

Rybník nutně potřebuje celkovou rekonstrukci, zvláště generální opravy hrází, dna a obnovy inženýrských sítí. Poškozeny jsou ohradní zdi včetně korun. Zahradní cesty a drenáže jsou nedostatečně odvodněny, cesty rozrušeny a jejich lemování dožilé. Vegetace by zde potřebovala regenerovat a doplnit (NPÚ, 2013).

5.1.7. Přírodní a lidské vlivy

Většina problémů s údržbou a zachováním dobrého stavu konstrukcí a materiálů zahrady souvisí s přírodními vlivy. Zahrada je neustále vystavována přírodním jevům jako každý jiný objekt. Následující obrázky ukážou významné přírodní jevy, které měly velký vliv na objekt zahrady.

Obr. č. 22 Sesuvy půdy z roku 2003, vlevo je stav po sesuvu, vpravo současný (zdroj: Archiv zámku Český Krumlov)

Obr. č. 23 Povodně z let 2002 a 2013 (zdroj: Archiv zámku Český Krumlov)

Obr. č. 24 Extrémní zimy, sníh, mrazy v letech 2002, 2006, 2008 (zdroj: Archiv zámku Český Krumlov)

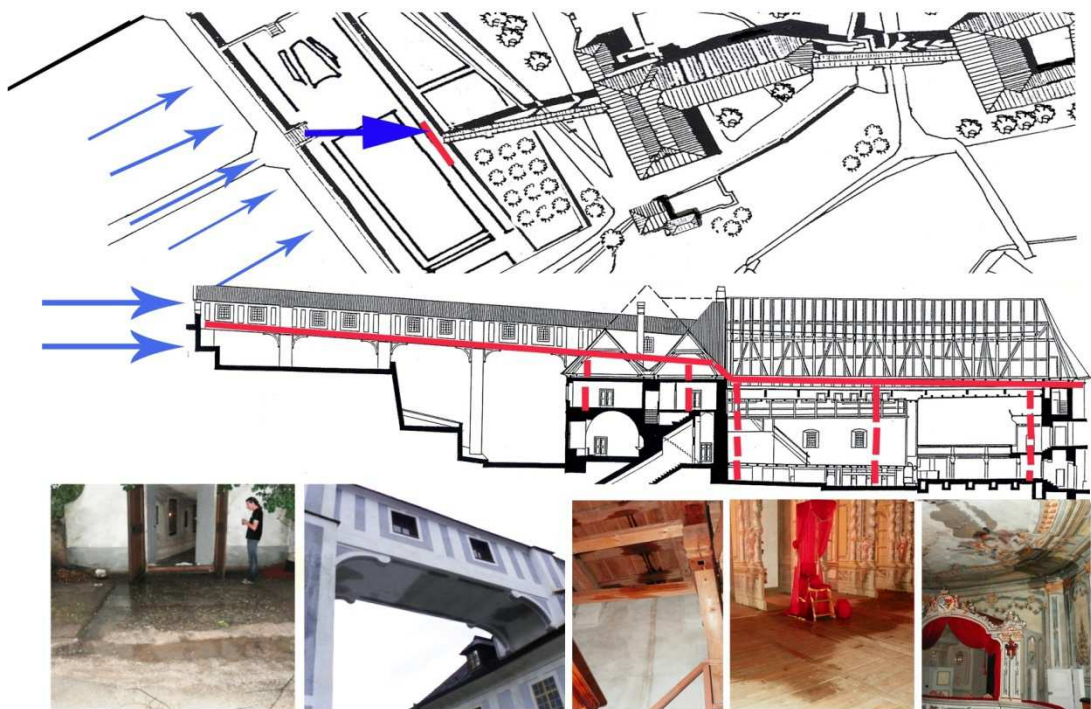

Obr. č. 25 Vichřice z let 2001, 2004 a 2012 (zdroj: Archiv zámku Český Krumlov)

Obr. č. 26 Úder blesku byl zaznamenán v letech 2009 a 2012 (zdroj: Archiv zámku Český Krumlov)

Obr. č. 27 Přívalové deště z roku 2012, na zahradě vznikl povrchový odtok, který se díky sklonu kryté chodby dostal do zámku (zdroj: Archiv zámku Český Krumlov)

Kromě neovlivnitelných ovšem omezitelných přírodních jevů mají na zahradu negativní vliv také vlivy lidské.

Obr. č. 28 Devastace vandaly (zdroj: Archiv zámku Český Krumlov)

5.2. Historický vývoj

5.2.1. Stav před založením

Než se dostaneme ke vzniku zámecké zahrady, bylo by vhodné si přiblížit, jak území dnešní zámecké zahrady vypadalo a jakým vývojem prošlo. Olšan (2010) píše, že v západní části se rozkládaly polnosti poddaných českokrumlovského hradu. Výšina jihozápadně od hradu byla již v 15. století opevněna valy a příkopy. Po skončení husitských válek a uklidnění situace vznikly v 16. století v ohrazeném území renesanční zahrady. Nalézaly se zde štěpnice, zelinářská zahrada, květnice a dva výstavné letohrádky. Během třicetileté války zahrady velmi utrpěly. S příchodem vlády dolnorakouského šlechtického rodu Eggenbergů přišel nový rozkvět. Ti získali krumlovské panství v roce 1622 od císaře Ferdinanda II.

5.2.2. Založení zahrady

První dvě generace Eggenbergů nebyly nijak přínosné, ale poté nastoupil Jan Kristián I. z Eggenbergu. Olšan (2007) píše, že Jan Kristián I. společně se svým mladším bratrem Janem Seyfriedem podnikli v letech 1660 - 1663 kavalírskou cestu po Evropě. Navštívili mnoho zemí, pro budoucí vznik zahrady však byli důležité především návštěvy Francie a Itálie. V roce 1666 si vzal Jan Kristián za ženu Marii Ernestinu ze Schwarzenbergu. Za jejich panování dosáhlo českokrumlovské panství opět hospodářského, stavebního a kulturního rozkvětu zvláště proto, že měli oba velice kladný vztah k umění a společenskému životu, což si zřejmě osvojili hlavně v prvních letech po svatbě, kdy pobývali ve Vídni. Olšan (2010) píše, že zámek přebudovali na pohodlné barokní sídlo, ke kterému bylo potřeba jako nedílné součásti dvorní zahrady. Kromě zámecké zahrady založili také divadelní budovu, galerii s knihovnou pro své sbírky a mincovnu. Než došlo k založení zahrady, byla využívána rožmberská Dolní zahrada na Novém Městě. Webová stránka www.ckrumlov.cz (2017) uvádí, že část pozemků musel Jan Kristián I. odkoupit od krumlovských měšťanů.

Obr. č. 29 Jan Kristián I. z Eggenbergu (zdroj: Olšan, 2007)

Vzhledem ke vzdělanosti a kulturnímu přehledu knížecího páru, ve své práci Olšan (2007) předpokládá, že nebyli pouze zakladateli zahrady, ale dokonce spolutvůrci zahradního konceptu. K tomuto závěru ho vedl také zřejmě jejich výběr architekta Jacopa Antonia de Maggi, který byl autorem projektu a zároveň stavitelem. Zahradu tvořil a budoval v duchu italského manýrismu (www.zamek-ceskykrumov.eu, 2017). Od roku 1678 osobně, za pomoci mistra Petra Spinetty, vedl

i práce při zakládání zahrady. Již 1674 zakládal Jacopo Antonio de Maggi oboru s letohrádkem nedaleko Hluboké nad Vltavou (Olšan, 2007).

V letech 1678 až 1683 byl nerovný terén na návrší vyrovnán do čtyř teras, postaveny ohradní zdi po obvodu zahrady a zřízen zámecký rybník (www.ckrumlov.cz, 2017). Olšan (2010) to doplňuje o informaci, že byly také vysazeny živé ploty z habrů (vysoké okolo 7,5m), lipová stromořadí a lesíky. Z dochovaných stavebních účtů vyplývá, že na práce bylo spotřebováno ohromné množství času a materiálu. Vzhledem ke složité konfiguraci terénu se upustilo od tehdy obvyklého řešení a zahrada byla koncipována jako samostatný a uzavřený objekt. Až později byla zahrada propojena se zámkem pomocí krytých chodeb, nesených mosty. Vstupním prostorem byl květinový parter s osmibokou fontánou ve středu a závěrem kompozice byl čtvercový zámecký rybník (Olšan, 2007). Zahrada měla tvar protáhlého obdélníku jak je to ostatně dodnes. Hlavní kompoziční osa procházela středem a rozdělovala zahradu na dvě symetrické části, které byly dále příčnými osami rozděleny do čtvercových polí o velikosti přibližně 60 krát 60 metrů. Vložení vodních prvků na začátek a konec zahrady mělo zdůrazňovat hlavní kompoziční osu zahrady, která vedla od fontány na začátku až k rybníku na konci. Ve středu rybníku byl ostrůvek, na kterém byl zbudován bazén s vodotryskem. Asi ve středu zahrady hlavní osu zahrady kříží osa architektonická, která vychází ze středu jihovýchodní fasády letohrádku a pokračuje branou v ohradní zdi vně zahrady. Kompozici zahrady dominoval letohrádek Bellarie hlavně svojí velikostí, ale také umístěním, i když nebyl na hlavní ose zahrady. Kompozice zahrady připomíná časně barokní zahrady v Německu a také Květnou zahradu olomouckého arcibiskupa v Kroměříži (Olšan, 2010). Křížení hlavní osy zahrady a osy letohrádku představovalo střed zahrady, což mělo symbolizovat pomyslný střed světa. Návštěvník se zde měl cítit jakoby v ráji. Protože je letohrádek v rámci zahrady vysoko položen, tak je odtud dobrý výhled na celou zahradu. Návštěvník by mohl, díky tomu, poznat záměry jejího tvůrce a nabýt uspokojující pocit z onoho poznání. Nejnižší terasa lichoběžníkového tvaru, v dnešní době nazývaná štěpnice, byla od počátku zvaná Královská zahrada a zřejmě sloužila jako soukromá zahrada knížecího páru (Olšan, 2007).

Olšan (2010) se dozvěděl ze stavebních účtů uložených v zámeckém archivu, že v roce 1685 začal zahradu zásobovat nový vodovod. Letohrádek a nový kuželník

se začaly stavět v roce 1690. V roce 1698 přibyla stavba fontány. Českokrumlovský sochař Martin Lindenmayer udělal k fontáně hlavu Turka s havranem, velkou mořskou rybu a tři skály se třemi havrany, voda k fontáně se přiváděla příkopem ze zámeckého rybníka.

5.2.3. 18. století

Jan Kristián z Eggenbergu zemřel roku 1710, jeho manželka Marie Ernestina ze Schwarzenbergu ho následovala o devět let později, čímž krumlovské panství připadlo jejímu synovci Adamu Františkovi ze Schwarzenbergu. Přestože do Krumlova přesídlil svou rezidenci, stále věnoval hlavní pozornost rodovému sídlu v císařské Vídni (Kubíková, 1998). Popis k nedochovanému plánu z roku 1720 nám prozrazuje, že zahrada obsahovala letohrádek Bellarie, velká železná mříž s knížecím znakem, cesta mezi částmi zahrady, růžové špalíry a vysoké keře, špalíry ze zákrsků a dříví a hlavně cesta se špalíry z ptačího zobu a s pyramidami (Olšan, 2010). V roce 1729 se podařilo vypracovat plán a v roce 1731 uskutečnit provedení vodního stroje na přivádění vody z říčky Polečnice do zámecké zahrady a zahradních fontán. Stroj poskytoval až 170m³ denně, což znamenalo dostatek vody k vybudování dalších fontán (Kubíková, 1998). V roce 1731 byla vyhotovena uprostřed rybníku plastika dřevěného delfína na železném podstavci. Další světlejší časy přinesla změna vlády nad schwarzenberskými panstvími. Panství připadla knížeti Josefu Adamovi ze Schwarzenbergu roku 1741. Celý zámecký komplex byl přeměněn do stylu vídeňského rokoka. Kníže nechal zbudovat stavbu Zimní jízdárny, opravil zámecký rybník a upravil interiér letohrádku Bellarie. Roku 1746 byla na terase letní jízdárny postavena krytá kuželna, která byla inspirována kuželnou v klášteře Zlatá Koruna (Olšan, 2010). Podobu zahrady z roku 1750 zachycuje plán knížecího zeměměřiče Jana Jiřího Panskera.

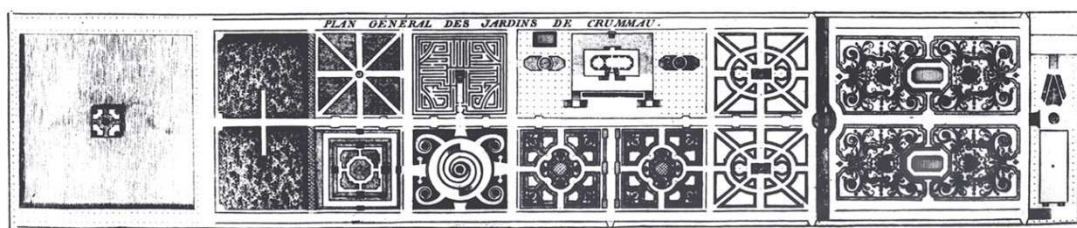
Obr. č. 30 Plán z roku 1750 (zdroj: Archiv zámku Český Krumlov)

Z plánu lze vidět, že v horní zahradě se nachází rybník (část 6) s vodotryskem nacházejícím se na ostrůvku, dva čtvercové lesíky, čtverec obsahující pstruhový

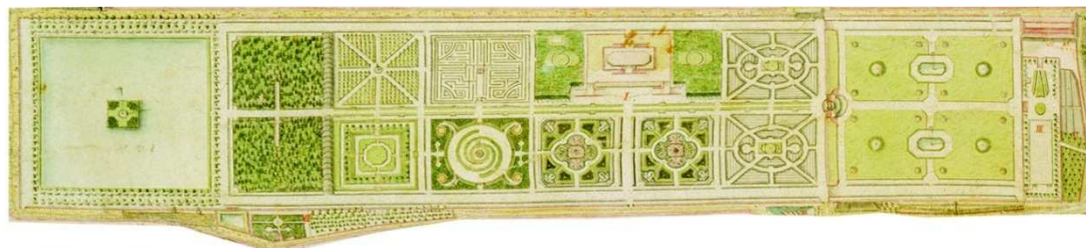
rybníček, čtverec rozdělený cestami diagonálních směrů a čtverce s květinovými záhony (část 5). Kolem letohrádku Bellarie (část 4) jsou dva sestříhané lesíky, naproti dva broderiové čtverce a nakonec dva čtverce s broderiemi a stromy vytvarovanými do kuželů (část 3). Dolní zahrada (část 2) obsahuje čtyři čtverce, ve kterých jsou cesty diagonálních směrů. Ve středu čtverců jsou bazény s vodotrysky. Uprostřed všech čtverců je osmihranný bazén.

Během 50. a 60. let osmnáctého století dosahuje zahrada nejvyšší umělecké úrovně (Olšan, 2007). V této době zde působili umělci absolventi vídeňské akademie. Architekta Andream Altomontem a sochaře Jana Antonína Zinnera, který později též pracoval jako inspektor schwarzenberských zámeckých zahrad, získal kníže Josef Adam ze Schwarzenbergu pro své záměry v Krumlově z Vídně, kde pro něho pracovali. Andreas Altomonte ve Vídni vypracoval návrh oranžerie Schwarzenberského paláce. Zřejmě především vídeňské zahrady inspirovaly úpravy pro zahradu krumlovskou. Andreas Altomonte roku 1749 navrhl kaskádovou fontánu se sochami říčních božstev, jež odděluje horní a dolní zahradu (Olšan, 2010). Pro přehlednost se tedy nachází mezi částmi 2 a 3. Olšan (2007) o této době také napsal, že fontána byla zbudována v letech 1753 až 1756. Na sochařské výzdobě tehdy pracovali Jan Antonín Zinner a sochař z Českých Budějovic Matyáš Griessler. Výzdoba byla dokončena v roce 1764. Současně bylo v roce 1752 v horní zahradě zhotoveno čtvercové bludiště, které mělo ve svém středu pavilón s alegorickými malbami. Naproti němu bylo bludiště šnekové. Upraven byl i letohrádek podle návrhu Andream Almonteho Bellarie mezi roky 1755 a 1757. O vymalování interiéru přízemí a prvního patra se postaral malíř František Jakub Prokyš z Třeboně. V roce 1762 byla kaskádová fontána doplněna o balustrádu (Olšan, 2010). Velmi důležitá pro toto období je publikace Cahiers de Jardins Anglo-Chinois, kterou vydal v Paříži v roce 1776 Jean Louis Le Rouge. V této publikaci byl plán zahrady společně s detailním nákresem jednotlivých čtverců. Plán zachycuje zahradu v její nejvýpravnější rokokové fázi (Kubíková, 1998).

Obr. č. 31 Plán zahrady z roku 1776 (zdroj: Archiv zámku Český Krumlov)

Zde je vidět rybník s fontánou, lesíky v části 5, obě bludiště a část 2, jejíž koncept je takovýmto způsobem znovu vytvořen i dnes.

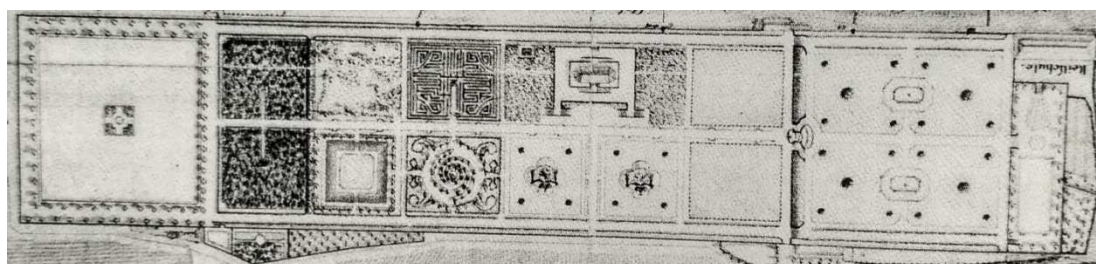

Obr. č. 32 Plán zahrady z roku 1792 (zdroj: Archiv zámku Český Krumlov)

Na dalším plánu z roku 1792 můžeme vidět téměř totožnou podobu s tou z roku 1776, což je pravděpodobně zachycení posledních chvil takového stavu, protože jak uvádí Olšan (2010) na konci osmnáctého století se majitelé zámeckého panství přestali o zahradu zajímat. Začínala se projevovat postupná přeměna v krajinářském stylu, což bylo tehdy moderní sbírání cizokrajných dřevin.

5.2.4. 19. století

Do 40. let 19. století se projevovalo zjednodušování zahrady. Z původně barokní zahrady se začala stávat zahrada romantická s dendrologicky cennými exempláři dřevin. Ze zámeckého inventáře z roku 1856 je zřejmé, že na dolním parteru (část 2) byly provedeny klasicistní květinové úpravy, naproti tomu na horním parteru (část 3 až 5) vznikla romantická zahrada až lesního charakteru. Ne nadarmo zde byla nazývána parkem. Zahrada sice obsahovala cenné druhy dřevin, ale na druhé straně její kompoziční hodnota volných prostor byla relativně nízká a to zvláště proto, že původní půdorysný rozvrh cest a boční špalírové stěny byly vesměs zachovány a tak byly krajinářsky upravovány jednotlivé čtvercové plochy, které tam byly vymezeny původními zakladateli. Přesto byla péče o bohaté květinové výsadby na velmi vysoké úrovni (Olšan, 2007).

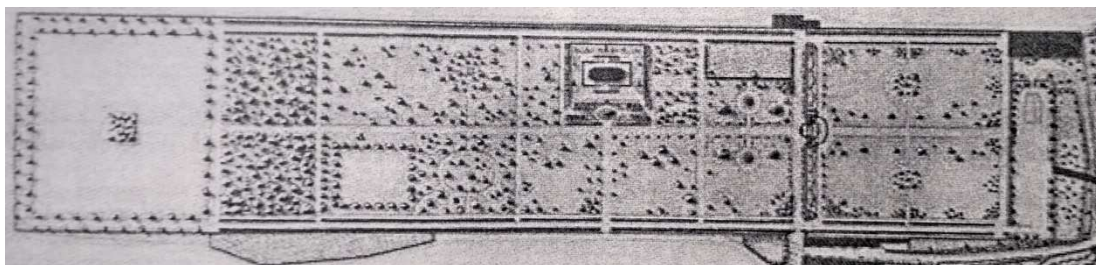

Obr. č. 33 Plán zahrady z roku 1816 (zdroj: Olšan, 2010)

Obrázek 33. ukazuje plán Josefa Falty z roku 1816. Na obrázku lze vidět stav po dokončení klasicistních zjednodušujících úprav.

5.2.5. 20. století

Obr. č. 34 Plán zahrady z roku 1910 (zdroj: Olšan, 2010)

V roce 1911 napsal Camillo Schneider knihu, ve které popisoval nejvýznamnější parky v Rakousku-Uhersku. Z této publikace vyplývá, že kolem kaskádové fontány se nacházely krásné staré stromy, kolem cest byly květinové záhony, dolní parter (část 2) byl velmi jednoduše upraven, před letohrádkem Bellarie byly naopak bohaté květinové záhony, poblíž rybníčku (v části 5) se nacházely travnaté plochy s keři a stromy. V publikaci jsou také zmíněny pozoruhodné staré stromy se zaznamenanou výškou a průměrem kmene (Olšan, 2007). Mimo toho publikace obsahovala plán z roku 1910, který vyhotovil Antonín Kural (Kubíková, 1998).

Obr. č. 35 Situace z roku 1930 (zdroj: Archiv zámku Český Krumlov)

Zahrada byla velmi dobře udržována až do roku 1940, kdy Schwarzenbergové přišli o správu zámku. V roce 1947 byl areál zámku převeden do vlastnictví Země české a roku 1949 byl znárodněn. Po druhé světové válce se stav zahrady zhoršuje, zvláště kvůli nedostatku pracovních sil (Olšan, 2010). V roce 1958 bylo před letohrádek Bellarie umístěno otáčivé hlediště, což mělo za následek nejen zánik nejhodnotnější části, ale také změnu pohledu na celkový obraz zahrady. Návštěvníci začali přicházet kvůli hledišti a ne kvůli krásným květinovým záhonům jako doposud. Na sklonku 60. let došlo na celkovou rekonstrukci zahrady podle studie a projektu Ivo Hofmana. Cílem studie byl návrat zahrady do podoby plánu z roku 1776, což je považováno za vrcholné období zahrady. Pro rekonstrukci původních typů vegetačních prvků bylo potřeba velkých zásahů do porostů utvářených v duchu romantismu. Rekonstrukce probíhala během let 1967 až 1982. V těchto letech byla obnovena Letní jízdárna a dolní parter (část 2), opraveny cesty, vyměněny habrové živé ploty a obnoveny tisové boskety v části 3. Otáčivé hlediště odstraněno nebylo, takže návrat do roku 1776 nemohl být kompletní. K tomu se přidala krumlovská veřejnost, která nesouhlasila s kácením letitých stromů a změnou podoby zahrady (Olšan, 2007).

Roku 1992 byla opravena fasáda letohrádku Bellaria. Mezi roky 1996 a 1998 byla zrestaurována kaskádová fontána. Hlavní sochařskou výzdobu nahradily její kopie. Originály jsou uloženy v zámeckém lapidáriu (Olšan, 2010).

6. Diskuse

Pro porovnání českokrumlovské zámecké zahrady byla vybrána Květná zahrada v Kroměříži a zahrada v Lednici. Důvodem výběru byl především podobný styl založení zahrad.

6.1. Květná zahrada v Kroměříži

Zahrada byla založena v druhé polovině 17. století biskupem Karlem z Lichtenštejna-Castelkorna. Ten se rozhodl vybudovat v Kroměříži, zpustošené třicetiletou válkou, nové reprezentativní sídlo a zahradu. Zahrada byla postavena za tehdejšími městskými hradbami na půdoryse protáhlého obdélníku. Jejím architektem byl Filiberto Lucchese, po jehož smrti ho vystřídal architekt Giovanni Pietro Tencalla. Libosad byl koncipován jako osová, pozdně renesanční, manýristická zahrada, v níž se o pár let později začaly prosazovat prvky francouzského baroka. Jak tato raně barokní zahrada vypadala, je zachyceno na grafických listech od J. van den Nypoorta, který vydal v roce 1691 celé album. Po další staletí nedošlo v zahradě k nějak významným velkým změnám. Jelikož se tato zahrada dochovala v raně barokním duchu až dodnes, byla spolu s Podzámeckou zahradou a zámek v Kroměříži zapsána na Seznam světového přírodního a kulturního dědictví UNESCO (Zatloukal, 2004).

Podobné a poměrně neobvyklé na obou zahradách je, že nejsou situovány hned u zámku, ale poněkud dál. V případě Krumlovské zahrady je to kvůli terénu, zatímco Květná zahrada byla založena mimo zámek kvůli Mlýnské strouze, která měla tendenci se vylévat z koryta. Také měly být určeny k prezentaci, a proto měly vypadat vznešeně. Nejhezčí květinové části měly obě zahrady v blízkosti zahradních budov, krumlovská u letohrádku Bellarie a kroměřížská kolem zahradního pavilonu Rotunda. V popisu historické části českokrumlovské zahrady již bylo zmíněno, že Květná zahrada v Kroměříži byla inspirací pro tvůrce zahrady. Důkazem mohou být například bludiště, která byla v obou zahradách.

Rozdílné je hlavně to, že Květná zahrada zůstala barokní, kdežto zahrada v Českém Krumlově prošla významnou proměnou. Českokrumlovská zahrada měla také jiné určení. Měla především funkci okrasnou a sloužila k zábavě, kdežto Květná zahrada měla různé části s různými funkcemi. Květná zahrada obsahuje daleko více vodních prvků a soch.

6.2. Zámecká zahrada v Lednici

Rodina Lichtenštejnů se již několik století snaží krajinářskými a zahradnickými úpravami areálu o vybudování dokonalého a harmonického světa.

Zámecký park navazuje na areál zámku. Poprvé byl doložen v polovině 16. století. Od třicátých let 17. století byl postupně přeměňován na velkolepý barokní park. Velký význam zde má dendrologická stránka. Neoddělitelnou součástí jsou stavby romantického charakteru – minaret, vodárna, akvadukt, umělá jeskyně a spousta dalších. Můžeme tu najít i zámecký rybník s 15 ostrůvky.

Poprvé je zahrada, zvaná tehdy Lust a Frauengarten, zmiňována už v soupisu majetku Hartmana II. ze 16. století. Na konci 18. století sem byly dovezeny první cizokrajné dřeviny a postupně zde začala vznikat ojedinělá sbírka severoamerických dřevin. Z důvodu častého zaplavování řekou Dyjí se majitelé panství rozhodli vystavět výjimečné meliorační dílo. Vyhloubili rozlehlý rybník, ve kterém vytvořili soustavu ostrůvků. V 19. století byl park změněn do dnešní podoby, která připomíná staré italské a francouzské zahrady. V hlavní pohledové ose je výhled parkem zakončen minaretem, který je postaven na dřevěných pilotech v bažinaté půdě. Park také obsahuje repliku římského vodovodu. Je spojen s navršeným skaliskem, které ukrývá romantickou umělou jeskyni nazývanou Peklo. Ze skaliska dopadal na hladinu rybníku vodopád. Park obsahuje velmi bohatou sbírku rostlin a dřevin a je organicky propojen s okolní krajinou. Karel I. zde nechal vybudovat vodárnu na zásobování kanálů, nádrží, vodotrysků, kaskád, fontán a vodních her (www.lednice.cz, 2017).

Stejně jako českokrumlovská zahrada, i zahrada v Lednici byla původně barokní. Jedna ze tří zahrad v lednickém areálu byla také rozdělena na terasy. Později byla zahrada podobně jako českokrumlovská upravena do klasicistního stylu. Mezi těmito zahradami je rozdílná především rozloha, která je v lednickém parku nepoměrně větší.

Všechny tři zahrady byly založeny v barokním stylu, proto mají podobné části. Zatímco českokrumlovská zahrada prošla velkou proměnou, kde především otáčivé hlediště se v ostatních najít nedá, tak Květná zahrada si zachovala svůj ráz. I zahrada v Lednici prošla proměnou stylů z barokní na klasicistní, v tom je tedy podobnější českokrumlovské. U českokrumlovské zahrady dochází k odlišení

především atypickým tvarem. Všechny zahrady mají vysokou dendrologickou hodnotu a lze v nich najít různé vzácné druhy.

7. Závěr

Cílem této práce bylo kromě přiblížení vybraných pojmů, dále hlavně shrnutí současného stavu a historického vývoje a také diskutování oproti vybraným zahradám v jiných lokalitách České republiky.

Pro přehled v práci byly v teoretické části práce vysvětleny pojmy zeleň, krajinný ráz a historické zakládání zahrad. Dále byla sestavena metodika pomocí níž bylo v práci dále postupováno.

V praktické části byl kladen důraz na současný stav zahrady, kde jsem se věnoval celkovému popisu zahrady, jejím stavbám, stavu zahrady, vegetaci a také vlivům, kterým je zahrada vystavena. Dále jsem se zaměřil na historický vývoj zahrady, od počátků před založením, přes všechny změny až po současnost. V poslední kapitole praktické části jsem se zaměřil na porovnání zahrady se zahradami v Kroměříži a Lednici, protože byly založeny v podobné době a hlavně v barokním stylu.

Myslím, že zahrada by zasloužila celkové obnovení a regeneraci. Její stav je velmi zanedbaný. Ovšem nejsem zastáncem návratu do její původní podoby, myslím, že v současnosti kombinace jednotlivých částí s různými styly jí dodává na specifičnosti a v případě vhodného regeneračního zásahu by mohla opět vzkvétat. Jedinou vadou na kráse tak stále zůstává otáčivé hlediště. Letohrádek Bellarie by určitě lépe vynikl v okolí bohatých květinových záhonů.

8. Přehled použité literatury a zdrojů

Odborná literatura

- Braniš M. a Pivnička K. (1994): Úvod do studia životního prostředí, Skripta, Univerzita Karlova Praha, Karolinum, 141 s.
- Bulíř M. a Škorpík M. (1987): Rozptýlená zeleň v krajině, Výzkumný a šlechtitelský ústav okrasného zahradnictví v Průhonicích ve spolupráci s československou redakcí MON a vydavatelstvím a nakladatelstvím Novinář, Praha, 96 s.
- Dobalová S. (2009): Zahrady Rudolfa II. Jejich vznik a vývoj, Ústav dějin umění Akademie věd České republiky, Praha, 352 s.
- Dubovská V. (2011): Krajinná zeleň Podyjí: stromy, aleje a ostatní typy rozptýlené zeleně v regionu Národního parku Podyjí. Správa Národního parku Podyjí, 11 s.
- Dufková J. (2007): Vliv větrolamů na větrnou erozi, IN: Bioclimatology and natural hazards, International scientific conference, Poľana nad Detvou, Slovakia, September, 17 - 20 s.
- Jebavý M. (2008): Systémy sídelní zeleně I., Praha, 80 s.
- Kavka B., Šindelářová J. (1978): Funkce zeleně v životním prostředí, Státní zemědělské nakladatelství, Praha, 235 s.
- Kubíková A. (1998): Českokrumlovská zámecká zahrada – její historie, in: Anna Kubíková – Jiří Olšan, Zámecká zahrada v Českém Krumlově, Památkový ústav v Českých Budějovicích, České Budějovice, 1998, 13 s.
- Löw J., Míchal I. (2003): Krajinný ráz. Kostelec nad Černými lesy: Lesnická práce, 553 s.
- Machovec, J. (1980): Stanovení normativů sadovnický a krajinářsky významných druhů dřevin. Lednice na Moravě, 33 s.
- Mareček J. (1966): Zeleň na vesnici, TEPS sv. III./221-54-02-66, 105 s.
- Mareček J. (1977): Vegetační doprovod komunikací jako součást soustavy sídelní zeleně. Acta Pruhoniana, 7, 81-102 s.
- Mareček J. (1992): Zahrada, Praha, 304 s.

- Míchal I. (1997): Praktické rámce hodnocení krajinného rázu: I. Typologické rámce. In: Ochrana přírody: časopis státní ochrany přírody č. 1/1997, ročník 52, Praha: ENVIRONS, Agentura ochrany přírody a krajiny, 4-10 s.
- Národní památkový ústav (2013): Záměr rehabilitace zámecké zahrady v areálu státního hradu a zámku Český Krumlov, národní kulturní památky a součástí památky UNESCO, Úps v Českých Budějovicích, 37 s.
- Olšan J. (2007): Zámecká zahrada v Českém Krumlově - historie, současnost a budoucnost, Zprávy památkové péče, ročník 67, číslo 4, 267 - 273 s.
- Olšan J. (2010): Zahrady v obrazu města a krajiny Českého Krumlova: od středověkých počátků do roku 1918, In: Český Krumlov. Od rezidenčního města k památce světového kulturního dědictví, České Budějovice : Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Českých Budějovicích, s. 231 - 290.
- Podhrázká J., Dufková J. (2005): Protierozní ochrana půdy, Brno, 99 s.
- Sklenička P. (2003): Základy krajinného plánování, Praha, 321 s.
- Supuka J. (1991): Ekologické princípy tvorby a ochrany zelene. Vyd. 1. Bratislava: Veda, vydavateľstvo Slovenskej akadémie vied, 308 s.
- Vorel I., Krupka J. (2011): Krajinný ráz – identifikace a hodnocení. ČVUT, Praha, 148 s.
- Zachar D. (1986): Kritériá pre hodnotenie a triedenie funkcií lesa v biosfére. In: Funkce lesů v životním prostředí. Brno, VŠZ, 31 - 37 s.
- Zatloukal O. (2004): Et in arcadia ego - Historické zahrady Kroměříže, Muzeum umění Olomouc, 128 s.

Zákony a vyhlášky

- ČSN 83 9001 (1999): Sadovnictví a krajinářství - Terminologie - Základní odborné termíny a definice, Praha, Český normalizační institut
- Vyhláška č. 395/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny
- Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

Elektronické zdroje

- Český Krumlov - oficiální webová prezentace státního hradu a zámku (2017): [online], cit. 5.3.2017, dostupné z: <https://www.zamek-ceskykrumlov.eu/cs/ohradu/popis-zameckeho-arealu>

- Lednice (2017): [online], cit. 5.3.2017, dostupné z: <http://www.lednice.cz/cs/lednicko-valticky-areal/pamatky-lednicko-valtickeho-arealu/zamecky-park-a-zamecka-zahrada/>
- Otruba I. (2008): Vznik, vývoj a současnost zahradní (krajinařské) architektury, Archiweb, [online], cit. 21.3.2017 <http://www.archiweb.cz/salon.php?action=show&id=5369&type=10>
- Rozmanová N., Balabánová P., Kyselka I., Vorel I. (2013): Principy a pravidla územního plánování, [online], cit. 27.2.2017, dostupné z: <http://www.uur.cz/images/5-publikacni-cinnost-a-knihovna/internetove-prezentace/principy-a-pravidla-uzemniho-planovani/kapitolaC/C5-2013.pdf>.
- Státní hrad a zámek Český Krumlov (2017): [online], cit. 28.2.2017, dostupné z: http://www.castle.ckrumlov.cz/docs/cz/zamek_oinf_zahrad.xml
- Archiv zámku Český Krumlov (2017): Nепublikováno, poskytnuto kastelánem zámku (dr. Pavel Slavko)

Seznam obrázků

- Obr. č. 1 Egyptská zahrada
- Obr. č. 2 Mapa České republiky, vyznačeny Jihočeský kraj, okres Český Krumlov a město Český Krumlov
- Obr. č. 3 Celkový stav zahrady a zámku
- Obr. č. 4 Stavby v zahradě
- Obr. č. 5 Cesta lemovaná habrovým (*Carpinus betulus*) živým plotem
- Obr. č. 6 Jízdárna
- Obr. č. 7 Plášťový most
- Obr. č. 8 Krčma Markéta
- Obr. č. 9 Kaskádová fontána
- Obr. č. 10 Letohrádek Bellarie a otáčivé hlediště
- Obr. č. 11 Hudební pavilón
- Obr. č. 12 Rozdělení zahrady na jednotlivé části
- Obr. č. 13 Květinové obrazce v části 2
- Obr. č. 14 Květinové obrazce v části 2, v pozadí lze vidět vzrostlé buky lesní (*Fagus sylvatica*)

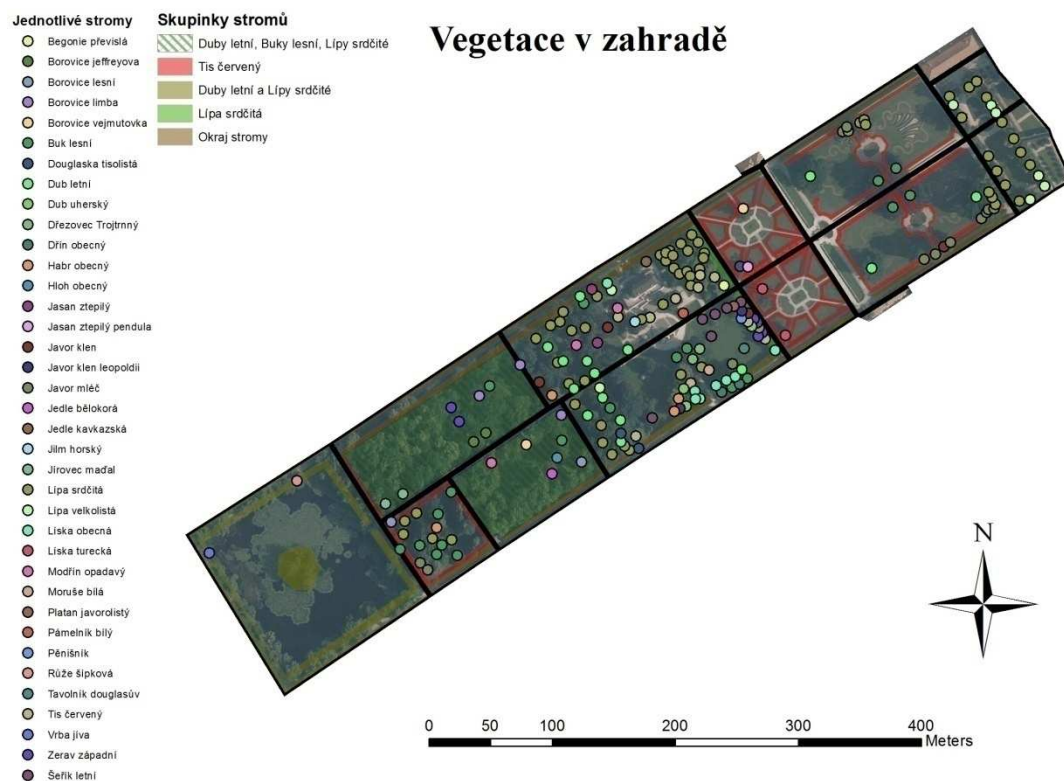
- Obr. č. 15 Dominantní buky lesní (*Fagus sylvatica*) uprostřed dolního parteru (část 2)
- Obr. č. 16 Pohled shora na část 3
- Obr. č. 17 Borovice vejmutovka (*Pinus strobus*) dominující části 3
- Obr. č. 18 Tis červený (*Taxus baccata*) tvořící živý plot v části 3
- Obr. č. 19 Jedle kavkazská (*Abies nordmanniana*) poblíž letohrádku Bellarie
- Obr. č. 20 Rybník v části 6 s ostrůvkem
- Obr. č. 21 Nedostatečná péče - přirozená degradace konstrukcí a materiálů
- Obr. č. 22 Sesuvy půdy z roku 2003, vlevo je stav po sesuvu, vpravo současný
- Obr. č. 23 Povodně z let 2002 a 2013
- Obr. č. 24 Extrémní zimy, sníh, mrazy v letech 2002, 2006, 2008
- Obr. č. 25 Vichřice z let 2001, 2004 a 2012
- Obr. č. 26 Úder blesku byl zaznamenán v letech 2009 a 2012
- Obr. č. 27 Přívalové deště z roku 2012, na zahradě vznikl povrchový odtok, který se díky sklonu kryté chodby dostal do zámku
- Obr. č. 28 Devastace vandaly
- Obr. č. 29 Jan Kristián I. z Eggenbergu
- Obr. č. 30 Plán z roku 1750
- Obr. č. 31 Plán zahrady z roku 1776
- Obr. č. 32 Plán zahrady z roku 1792
- Obr. č. 33 Plán zahrady z roku 1816
- Obr. č. 34 Plán zahrady z roku 1910
- Obr. č. 35 Situace z roku 1930
- Obr. č. 36 Vegetace v zahradě

Seznam tabulek

- Tab. č. 1 Seznam zeleně v zahradě

9. Přílohy

Obrázek č. 36 Vegetace v zahradě (zdroj: Autor práce)

Tabulka č. 1 Seznam zeleně v zahradě (zdroj: Autor práce)

Číslo stromu	Část zahrady	Druh stromu	Latinský název	Šířka koruny (m)	Výška stromu (m)
1	1a	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	9	15
2	1a	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	10	14
3	1a	Lípa velkolistá	<i>Tilia platyphyllos</i>	10	14
4	1a	Lípa velkolistá	<i>Tilia platyphyllos</i>	12	15
5	1a	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	11	16
6	1a	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	10	14
7	1a	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	9	15
8	1a	Lípa velkolistá	<i>Tilia platyphyllos</i>	10	16
9	1a	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	10	16
10	1b	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	10	16
11	1b	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	10	16
12	1b	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	11	17
13	1b	Lípa velkolistá	<i>Tilia platyphyllos</i>	12	18
14	1b	Lípa velkolistá	<i>Tilia platyphyllos</i>	10	15
15	1b	Lípa velkolistá	<i>Tilia platyphyllos</i>	9	16
16	1b	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	10	16
17	1b	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	10	16
18	1b	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	11	18

19	1b	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	12	20
20	2a	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	13	20
21	2a	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	13	20
22	2a	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	12	19
23	2a	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	11	17
24	2a	Javor mléč	<i>Acer platanoides</i>	10	20
25	2a	Javor mléč	<i>Acer platanoides</i>	10	21
26	2a	Buk lesní	<i>Fagus sylvatica</i>	20	25
27	2a	Buk lesní	<i>Fagus sylvatica</i>	18	24
28	2a	Dub letní	<i>Quercus robur</i>	26	30
29	2b	Buk lesní	<i>Fagus sylvatica</i>	20	25
30	2b	Buk lesní	<i>Fagus sylvatica</i>	18	24
31	2b	Dub letní	<i>Quercus robur</i>	16	25
32	2b	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	12	19
33	2b	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	11	20
34	2b	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	12	19
35	2b	Javor mléč	<i>Acer platanoides</i>	13	21
36	2b	Javor mléč	<i>Acer platanoides</i>	12	21
37	2b	Javor mléč	<i>Acer platanoides</i>	10	20
38	2b	Javor mléč	<i>Acer platanoides</i>	11	20
39	2b	Javor mléč	<i>Acer platanoides</i>	10	18
40	2b	Javor klen	<i>Acer pseudoplatanus</i>	11	19
41	2b	Javor mléč	<i>Acer platanoides</i>	10	17
42	2b	Javor mléč	<i>Acer platanoides</i>	15	23
43	2b	Dub letní	<i>Quercus robur</i>	18	27
44	3a	Borovice vejmutovka	<i>Pinus strobus</i>	10	28
45	3a	Douglaska tisolistá	<i>Pseudotsuga menziesii</i>	11	30
46	3a	Jasan ztepilý pendula	<i>Fraxinus excelsior pendula</i>	6	15
47	3b	Líska turecká	<i>Corylus colurna</i>	14	20
48	3b	Líska turecká	<i>Corylus colurna</i>	9	17
49	4a	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	9	19
50	4a	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	10	20
51	4a	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	9	19
52	4a	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	9	19
53	4a	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	9	19
54	4a	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	12	23
55	4a	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	13	24
56	4a	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	10	21
57	4a	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	9	20
58	4a	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	9	20
59	4a	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	9	21
60	4a	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	10	22
61	4a	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	9	20
62	4a	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	9	19
63	4a	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	9	19
64	4a	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	10	20

65	4a	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	9	20
66	4a	Tis červený	<i>Taxus baccata</i>	6	3
67	4a	Tis červený	<i>Taxus baccata</i>	7	4
68	4a	Tis červený	<i>Taxus baccata</i>	6	3
69	4a	Begonie převislá	<i>Begonia tuberhybrida</i>		
70	4a	Jedle kavkazská	<i>Abies nordmanniana</i>	8	30
71	4a	Tis červený	<i>Taxus baccata</i>	9	3
72	4a	Pámelník bílý	<i>Symphoricarpos albus</i>	4	2
73	4a	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	6	17
74	4a	Tis červený	<i>Taxus baccata</i>	5	3
75	4a	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	7	18
76	4a	Jilm horský	<i>Ulmus glabra</i>	11	29
77	4a	Modřín opadavý	<i>Larix decidua</i>	7	25
78	4a	Tis červený	<i>Taxus baccata</i>	8	3
79	4a	Javor klen	<i>Acer pseudoplatanus</i>	13	23
80	4a	Lípa velkolistá	<i>Tilia platyphyllos</i>	10	20
81	4a	Líska obecná	<i>Corylus avellana</i>	8	16
82	4a	Jasan ztepilý	<i>Fraxinus excelsior</i>	7	19
83	4a	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	9	18
84	4a	Buk lesní	<i>Fagus sylvatica</i>	9	18
85	4a	Dub letní	<i>Quercus robur</i>	10	20
86	4a	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	10	19
87	4a	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	9	19
88	4a	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	12	22
89	4a	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	13	22
90	4a	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	10	20
91	4a	Dub letní	<i>Quercus robur</i>	9	19
92	4a	Jasan ztepilý	<i>Fraxinus excelsior</i>	14	28
93	4a	Modřín opadavý	<i>Larix decidua</i>	14	30
94	4a	Dub letní	<i>Quercus robur</i>	11	23
95	4a	Dub letní	<i>Quercus robur</i>	9	20
96	4a	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	8	18
97	4a	Dub letní	<i>Quercus robur</i>	9	19
98	4a	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	10	18
99	4a	Dub letní	<i>Quercus robur</i>	10	19
100	4a	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	13	21
101	4a	Dub letní	<i>Quercus robur</i>	12	23
102	4a	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	11	21
103	4a	Habr obecný	<i>Carpinus betulus</i>	15	26
104	4a	Javor klen	<i>Acer pseudoplatanus</i>	13	24
105	4a	Borovice limba	<i>Pinus cembra</i>	12	29
106	4b	Líska obecná	<i>Corylus avellana</i>	8	14
107	4b	Tis červený	<i>Taxus baccata</i>	7	5
108	4b	Zerav západní	<i>Thuja occidentalis</i>	5	14
109	4b	Zerav západní	<i>Thuja occidentalis</i>	6	15

110	4b	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	5	16
111	4b	Zerav západní	<i>Thuja occidentalis</i>	4	13
112	4b	Zerav západní	<i>Thuja occidentalis</i>	5	14
113	4b	Dub uherský	<i>Quercus frainetto</i>	5	15
114	4b	Tis červený	<i>Taxus baccata</i>	5	4
115	4b	Javor klen	<i>Acer pseudoplatanus</i>	8	19
116	4b	Pěnišník žlutý	<i>Rhododendron luteum</i>	10	6
			<i>Acer pseudoplatanus</i>		
117	4b	Javor klen leopoldii	<i>leopoldii</i>	9	20
118	4b	Šeřík letní	<i>Buddleia davidii</i>	7	3
119	4b	Platan javorolistý	<i>Platanus acerifolia</i>	12	20
120	4b	Šeřík letní	<i>Buddleia davidii</i>	5	2
121	4b	Šeřík letní	<i>Buddleia davidii</i>	9	4
122	4b	Šeřík letní	<i>Buddleia davidii</i>	5	2
123	4b	Šeřík letní	<i>Buddleia davidii</i>	4	2
124	4b	Dřezovec trojtrnný	<i>Gleditsia triacanthos</i>	11	21
125	4b	Dřezovec trojtrnný	<i>Gleditsia triacanthos</i>	9	20
126	4b	Buk lesní	<i>Fagus sylvatica</i>	12	24
127	4b	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	10	23
128	4b	Moruše bílá	<i>Morua alba</i>	8	4
129	4b	Javor mléč	<i>Acer platanoides</i>	7	19
130	4b	Dub letní	<i>Quercus robur</i>	9	23
131	4b	Buk lesní	<i>Fagus sylvatica</i>	8	21
132	4b	Líska obecná	<i>Corylus avellana</i>	7	15
133	4b	Líska obecná	<i>Corylus avellana</i>	7	16
134	4b	Líska obecná	<i>Corylus avellana</i>	7	16
135	4b	Dřín obecný	<i>Cornus mas</i>	6	3
136	4b	Buk lesní	<i>Fagus sylvatica</i>	8	21
137	4b	Dřín obecný	<i>Cornus mas</i>	8	4
138	4b	Buk lesní	<i>Fagus sylvatica</i>	16	26
139	4b	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	16	25
140	4b	Moruše bílá	<i>Morua alba</i>	8	4
141	4b	Dub uherský	<i>Quercus frainetto</i>	10	19
142	4b	Líska obecná	<i>Corylus avellana</i>	8	16
143	4b	Líska obecná	<i>Corylus avellana</i>	9	17
144	4b	Líska obecná	<i>Corylus avellana</i>	8	16
145	4b	Habr obecný	<i>Carpinus betulus</i>	14	24
146	4b	Dub uherský	<i>Quercus frainetto</i>	10	20
			<i>Acer pseudoplatanus</i>		
147	4b	Javor klen leopoldii	<i>leopoldii</i>	8	19
148	4b	Habr obecný	<i>Carpinus betulus</i>	8	19
149	4b	Šeřík letní	<i>Buddleia davidii</i>	8	4
150	4b	Lípa velkolistá	<i>Tilia platyphyllos</i>	15	26
151	4b	Dub letní	<i>Quercus robur</i>	13	25
152	4b	Buk lesní	<i>Fagus sylvatica</i>	17	28
153	4b	Dub letní	<i>Quercus robur</i>	18	29
154	4b	Douglaska tisolistá	<i>Pseudotsuga menziesii</i>	13	27

155	4b	Dub letní	<i>Quercus robur</i>	13	24
156	4b	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	10	19
157	4b	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	11	21
158	4b	Douglaska tisolistá	<i>Pseudotsuga menziesii</i>	11	25
159	4b	Tavolník douglasův	<i>Spiraea douglasii</i>	6	3
160	4b	Tis červený	<i>Taxus baccata</i>	10	4
161	5a	Buk lesní	<i>Fagus sylvatica</i>	20	30
162	5a	Borovice limba	<i>Pinus cembra</i>	16	25
163	5a	Zerav západní	<i>Thuja occidentalis</i>	15	24
164	5a	Zerav západní	<i>Thuja occidentalis</i>	14	23
165	5a	Borovice Jeffreyova	<i>Pinus jeffreyi</i>	14	30
166	5a	Borovice Jeffreyova	<i>Pinus jeffreyi</i>	13	29
167	5a	Jírovec maďal	<i>Aesculus hippocastanum</i>	10	20
168	5a	Jírovec maďal	<i>Aesculus hippocastanum</i>	10	20
169	5a	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	15	28
170	5a	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	16	29
171	5a	Dub letní	<i>Quercus robur</i>	14	28
172	5a	Dub letní	<i>Quercus robur</i>	15	30
173	5a	Dub letní	<i>Quercus robur</i>	16	30
174	5a	Dub letní	<i>Quercus robur</i>	16	30
175	5a	Dub letní	<i>Quercus robur</i>	16	30
176	5a	Dub letní	<i>Quercus robur</i>	15	29
177	5a	Dub letní	<i>Quercus robur</i>	13	27
178	5a	Dub letní	<i>Quercus robur</i>	14	26
179	5a	Dub letní	<i>Quercus robur</i>	14	27
180	5a	Dub letní	<i>Quercus robur</i>	15	25
181	5a	Dub letní	<i>Quercus robur</i>	15	28
182	5a	Dub letní	<i>Quercus robur</i>	16	28
183	5a	Dub letní	<i>Quercus robur</i>	15	27
184	5a	Dub letní	<i>Quercus robur</i>	16	29
185	5a	Dub letní	<i>Quercus robur</i>	17	26
186	5a	Dub letní	<i>Quercus robur</i>	16	26
187	5a	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	14	24
188	5a	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	17	30
189	5a	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	15	28
190	5a	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	14	27
191	5a	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	13	25
192	5a	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	13	24
193	5a	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	14	25
194	5a	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	13	23
195	5a	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	12	22
196	5a	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	10	21
197	5a	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	15	26
198	5a	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	14	26
199	5a	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	13	24
200	5a	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	14	25

201	5a	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	15	27
202	5a	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	12	23
203	5a	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	14	26
204	5a	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	12	22
205	5a	Buk lesní	<i>Fagus sylvatica</i>	16	28
206	5a	Buk lesní	<i>Fagus sylvatica</i>	16	28
207	5a	Buk lesní	<i>Fagus sylvatica</i>	15	26
208	5a	Buk lesní	<i>Fagus sylvatica</i>	17	30
209	5a	Buk lesní	<i>Fagus sylvatica</i>	16	27
210	5a	Buk lesní	<i>Fagus sylvatica</i>	14	24
211	5a	Buk lesní	<i>Fagus sylvatica</i>	16	28
212	5a	Buk lesní	<i>Fagus sylvatica</i>	16	27
213	5a	Buk lesní	<i>Fagus sylvatica</i>	15	27
214	5a	Buk lesní	<i>Fagus sylvatica</i>	14	25
215	5a	Buk lesní	<i>Fagus sylvatica</i>	17	31
216	5a	Buk lesní	<i>Fagus sylvatica</i>	14	25
217	5a	Buk lesní	<i>Fagus sylvatica</i>	14	24
218	5a	Buk lesní	<i>Fagus sylvatica</i>	16	29
219	5a	Buk lesní	<i>Fagus sylvatica</i>	15	27
220	5a	Buk lesní	<i>Fagus sylvatica</i>	16	29
221	5a	Buk lesní	<i>Fagus sylvatica</i>	16	29
222	5a	Buk lesní	<i>Fagus sylvatica</i>	14	27
223	5b	Borovice limba	<i>Pinus cembra</i>	13	26
224	5b	Buk lesní	<i>Fagus sylvatica</i>	15	24
225	5b	Borovice lesní	<i>Pinus sylvestris</i>	14	29
226	5b	Hloh obecný	<i>Crataegus laevigata</i>	10	5
227	5b	Jedle bělokorá	<i>Abies alba</i>	12	27
228	5b	Borovice vejmutovka	<i>Pinus strobus</i>	15	31
229	5b	Modřín opadavý	<i>Larix decidua</i>	19	34
230	5b	Dřín obecný	<i>Cornus mas</i>	14	4
231	5b	Buk lesní	<i>Fagus sylvatica</i>	14	24
232	5b	Buk lesní	<i>Fagus sylvatica</i>	16	28
233	5b	Buk lesní	<i>Fagus sylvatica</i>	16	27
234	5b	Buk lesní	<i>Fagus sylvatica</i>	15	27
235	5b	Buk lesní	<i>Fagus sylvatica</i>	14	25
236	5b	Buk lesní	<i>Fagus sylvatica</i>	17	31
237	5b	Buk lesní	<i>Fagus sylvatica</i>	14	25
238	5b	Buk lesní	<i>Fagus sylvatica</i>	14	24
239	5b	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	16	29
240	5b	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	15	27
241	5b	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	16	29
242	5b	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	16	29
243	5b	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	14	27
244	5b	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	14	24
245	5b	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	16	28
246	5b	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	16	27

247	5b	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	15	27
248	5b	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	14	25
249	5b	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	17	31
250	5b	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	14	25
251	5b	Dub letní	<i>Quercus robur</i>	14	24
252	5b	Dub letní	<i>Quercus robur</i>	16	29
253	5b	Dub letní	<i>Quercus robur</i>	15	27
254	5b	Dub letní	<i>Quercus robur</i>	16	29
255	5b	Dub letní	<i>Quercus robur</i>	16	29
256	5b	Dub letní	<i>Quercus robur</i>	14	27
257	5b	Dub letní	<i>Quercus robur</i>	15	27
258	5c	Buk lesní	<i>Fagus sylvatica</i>	17	30
259	5c	Buk lesní	<i>Fagus sylvatica</i>	18	31
260	5c	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	15	26
261	5c	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	11	22
262	5c	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	11	22
263	5c	Borovice lesní	<i>Pinus sylvestris</i>	14	29
264	5c	Buk lesní	<i>Fagus sylvatica</i>	15	27
265	5c	Buk lesní	<i>Fagus sylvatica</i>	17	30
266	5c	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	15	26
267	5c	Habr obecný	<i>Carpinus betulus</i>	12	24
268	5c	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	12	24
269	5c	Buk lesní	<i>Fagus sylvatica</i>	13	26
270	5c	Buk lesní	<i>Fagus sylvatica</i>	16	28
271	5c	Buk lesní	<i>Fagus sylvatica</i>	13	27
272	5c	Javor mléč	<i>Acer platanoides</i>	16	27
273	5c	Javor mléč	<i>Acer platanoides</i>	15	26
274	6	Růže šípková	<i>Rosa canina</i>	5	2
275	6	Vrba jíva	<i>Salix caprea</i>	6	3
276	6	Dub letní	<i>Quercus robur</i>	15	28
277	6	Dub letní	<i>Quercus robur</i>	16	29
278	6	Dub letní	<i>Quercus robur</i>	14	28
279	6	Dub letní	<i>Quercus robur</i>	15	30
280	6	Dub letní	<i>Quercus robur</i>	16	30
281	6	Dub letní	<i>Quercus robur</i>	16	30
282	6	Dub letní	<i>Quercus robur</i>	16	30
283	6	Dub letní	<i>Quercus robur</i>	15	29
284	6	Dub letní	<i>Quercus robur</i>	13	27
285	6	Dub letní	<i>Quercus robur</i>	14	26
286	6	Dub letní	<i>Quercus robur</i>	14	27
287	6	Dub letní	<i>Quercus robur</i>	15	25
288	6	Dub letní	<i>Quercus robur</i>	15	28
289	6	Dub letní	<i>Quercus robur</i>	16	28
290	6	Dub letní	<i>Quercus robur</i>	15	27
291	6	Dub letní	<i>Quercus robur</i>	16	29
292	6	Dub letní	<i>Quercus robur</i>	17	26

293	6	Dub letní	<i>Quercus robur</i>	16	26
294	6	Dub letní	<i>Quercus robur</i>	14	24
295	6	Dub letní	<i>Quercus robur</i>	17	30
296	6	Dub letní	<i>Quercus robur</i>	15	28
297	6	Dub letní	<i>Quercus robur</i>	14	27
298	6	Dub letní	<i>Quercus robur</i>	13	25
299	6	Dub letní	<i>Quercus robur</i>	13	24
300	6	Dub letní	<i>Quercus robur</i>	14	25
301	6	Dub letní	<i>Quercus robur</i>	13	23
302	6	Dub letní	<i>Quercus robur</i>	12	22
303	6	Dub letní	<i>Quercus robur</i>	10	21
304	6	Dub letní	<i>Quercus robur</i>	15	26
305	6	Dub letní	<i>Quercus robur</i>	14	26
306	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	13	24
307	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	14	25
308	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	15	27
309	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	12	23
310	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	14	26
311	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	12	22
312	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	16	28
313	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	16	28
314	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	15	26
315	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	17	30
316	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	16	27
317	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	14	24
318	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	16	28
319	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	16	27
320	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	15	27
321	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	14	25
322	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	17	31
323	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	14	25
324	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	14	24
325	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	16	29
326	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	15	27
327	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	16	29
328	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	16	29
329	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	14	27
330	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	15	28
331	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	16	29
332	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	14	28
333	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	15	30
334	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	16	30
335	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	16	30
336	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	16	30
337	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	15	29
338	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	13	27

339	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	14	26
340	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	14	27
341	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	15	25
342	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	15	28
343	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	16	28
344	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	15	27
345	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	16	29
346	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	17	26
347	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	16	26
348	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	14	24
349	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	17	30
350	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	15	28
351	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	14	27
352	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	13	25
353	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	13	24
354	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	14	25
355	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	13	23
356	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	12	22
357	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	10	21
358	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	15	26
359	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	14	26
360	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	13	24
361	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	14	25
362	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	15	27
363	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	12	23
364	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	14	26
365	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	12	22
366	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	16	28
367	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	16	28
368	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	15	26
369	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	17	30
370	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	16	27
371	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	14	24
372	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	16	28
373	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	16	27
374	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	15	27
375	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	14	25
376	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	17	31
377	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	14	25
378	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	14	24
379	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	16	29
380	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	15	27
381	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	16	29
382	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	16	29
383	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	14	27
384	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	15	28

385	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	16	29
386	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	14	28
387	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	15	30
388	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	16	30
389	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	16	30
390	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	16	30
391	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	15	29
392	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	13	27
393	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	14	26
394	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	14	27
395	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	15	25
396	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	15	28
397	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	16	28
398	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	15	27
399	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	16	29
400	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	17	26
401	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	16	26
402	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	17	30
403	6	Borovice lesní	<i>Pinus sylvestris</i>	10	22
404	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	8	23
405	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	9	24
406	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	7	21
407	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	8	20
408	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	6	15
409	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	8	18
410	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	10	25
411	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	9	22
412	6	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>	7	18